Eiropas Parlaments
2024-2029

PIEŅEMTIE TEKSTI

P10_TA(2026)0049

Jaunas ES nabadzības novēršanas stratēģijas izstrāde

Eiropas Parlamenta 2026. gada 12. februāra rezolūcija par jaunas ES nabadzības novēršanas stratēģijas izstrādi (2025/2095(INI))

Eiropas Parlaments,

– ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību 2. pantu un 3. panta 3. punktu,

– ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 145.–161. pantu,

– ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartu,

– ņemot vērā Eiropas sociālo tiesību pīlāru (ESTP) un tā rīcības plānu ar pamatmērķiem 2030. gadam un ES sociālo rezultātu pārskatu, kā arī minētā rezultātu pārskata pamatrādītājus un sekundāros rādītājus,

– ņemot vērā 2021. gada 8. maija Portu deklarāciju, 2023. gadā notikušā Portu sociālā foruma atjaunotās saistības un 2024. gada 16. aprīlī parakstīto La Hulpe deklarāciju,

– ņemot vērā 2015. gada septembrī Ņujorkā pieņemtās ANO Ilgtspējīgas attīstības programmas 2030. gadam ilgtspējīgas attīstības mērķus,

– ņemot vērā 2025. gada ilgtspējīgas attīstības ziņojumu[1], kas tika publicēts 2025. gada 24. jūnijā,

– ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas 1979. gadā pieņemto Konvenciju par jebkuras sieviešu diskriminācijas izskaušanu,

– ņemot vērā Eiropas Padomes Konvenciju par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu

[1] *Sachs, J. D., Lafortune, G., Fuller, G., Iablonovski, G., Sustainable Development Report 2025 – Financing Sustainable Development to 2030 and Mid-Century, Dublin University Press*, Dublina, Īrija, 2025. gads.

(“Stambulas konvencija”), kas pieņemta 2011. gada 11. maijā,

– ņemot vērā ANO Starptautisko paktu par ekonomiskajām, sociālajām un kultūras tiesībām, kas pieņemts 1966. gada 16. decembrī Ņujorkā,

– ņemot vērā ANO Konvenciju par bērna tiesībām, kas tika pieņemta 1989. gada 20. novembrī Ņujorkā, un ANO Bērna tiesību komitejas vispārējos komentārus,

– ņemot vērā ANO Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām, kas pieņemta 2006. gada 12. decembrī Ņujorkā,

– ņemot vērā ANO Ģenerālās asamblejas 2019. gada 18. decembra rezolūciju par bērna tiesībām,

– ņemot vērā Starptautiskās Darba organizācijas konvencijas, tostarp Konvenciju Nr. 102 par sociālo nodrošinājumu (minimālie standarti), Konvenciju Nr. 111 par diskrimināciju nodarbinātībā un profesijā un Konvenciju Nr. 189 par pienācīgu darbu mājsaimniecībās nodarbinātajām personām,

– ņemot vērā Eiropas Sociālo hartu, kas pieņemta 1961. gadā Turīnā,

– ņemot vērā Padomes 2000. gada 29. jūnija Direktīvu 2000/43/EK, ar ko ievieš vienādas attieksmes principu pret personām neatkarīgi no rasu vai etniskās piederības[2],

– ņemot vērā Padomes 2000. gada 27. novembra Direktīvu 2000/78/EK, ar ko nosaka kopēju sistēmu vienlīdzīgai attieksmei pret nodarbinātību un profesiju[3],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 20. jūnija Direktīvu (ES) 2019/1158 par darba un privātās dzīves līdzsvaru vecākiem un aprūpētājiem un ar ko atceļ Padomes Direktīvu 2010/18/ES[4],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2022. gada 19. oktobra Direktīvu (ES) 2022/2041 par adekvātām minimālajām algām Eiropas Savienībā[5],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2023. gada 10. maija Direktīvu (ES) 2023/970 par to, lai ar darba samaksas pārredzamības

---

2 OV L 180, 19.7.2000., 22. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/43/oj.

3 OV L 303, 2.12.2000., 16. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/78/oj.

4 OV L 188, 12.7.2019., 79. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1158/oj.

5 OV L 275, 25.10.2022., 33. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2041/oj.

un izpildes mehānismu stiprinātu to, kā tiek piemērots princips par vienādu darba samaksu vīriešiem un sievietēm par vienādu vai vienādi vērtīgu darbu[6],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2023. gada 10. maija Regulu (ES) 2023/955, ar ko izveido Sociālo klimata fondu un groza Regulu (ES) 2021/1060[7],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2024. gada 14. maija Direktīvu (ES) 2024/1385 par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē apkarošanu[8],

– ņemot vērā Komisijas 2025. gada 7. marta paziņojumu "Sieviešu tiesību ceļvedis" (COM(2025)0097),

– ņemot vērā 2020. gada 30. janvāra rezolūciju par vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirību[9],

– ņemot vērā 2021. gada 21. janvāra rezolūciju par pienācīgu un cenu ziņā pieņemamu mājokļu pieejamību visiem[10],

– ņemot vērā 2021. gada 10. februāra rezolūciju par nevienlīdzības samazināšanu, īpaši pievēršoties nodarbinātu personu nabadzības jautājumam[11],

– ņemot vērā 2021. gada 11. marta rezolūciju par bērna tiesībām ES Bērna tiesību stratēģijas kontekstā[12],

– ņemot vērā 2021. gada 29. aprīļa rezolūciju par Eiropas Garantiju bērniem[13],

– ņemot vērā 2022. gada 5. jūlija rezolūciju par sieviešu nabadzību Eiropā[14],

– ņemot vērā 2022. gada 5. oktobra rezolūciju par apmetnēs dzīvojošu romu stāvokli ES[15],

– ņemot vērā 2023. gada 15. marta rezolūciju par adekvātu minimālo

---

6 OV L 132, 17.5.2023., 21. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/970/oj.
7 OV L 130, 16.5.2023., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/955/oj.
8 OV L, 2024/1385, 24.5.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1385/oj.
9 OV C 331, 17.8.2021., 5. lpp.
10 OV C 456, 10.11.2021., 145. lpp.
11 OV C 465, 17.11.2021., 62. lpp.
12 OV C 474, 24.11.2021., 146. lpp.
13 OV C 506, 15.12.2021., 94. lpp.
14 OV C 47, 7.2.2023., 2. lpp.
15 OV C 132, 14.4.2023., 29. lpp.

ienākumu, kas nodrošina aktīvu iekļaušanu[16],

– ņemot vērā 2023. gada 9. maija rezolūciju par Vienotas TKO regulā paredzētās skolu programmas augļu, dārzeņu, piena un piena produktu jomā īstenošanu[17],

– ņemot vērā 2023. gada 21. novembra rezolūciju par bērnu un viņu ģimeņu nevienlīdzības mazināšanu un sociālās iekļautības veicināšanu krīzes laikā[18],

– ņemot vērā 2023. gada 21. novembra rezolūciju "Bērni pirmajā vietā – spēcīgāka Garantija bērniem divus gadus pēc tās pieņemšanas"[19],

– ņemot vērā 2023. gada 23. novembra rezolūciju par darbvietu izveidi – taisnīga pārkārtošanās un uz ietekmi vērstas investīcijas[20],

– ņemot vērā Padomes 2019. gada 22. maija Ieteikumu par kvalitatīvām agrīnās pirmsskolas izglītības un aprūpes sistēmām[21],

– ņemot vērā Komisijas 2013. gada 20. februāra Ieteikumu 2013/112/ES "Ieguldījums bērnos: nabadzības apburtā loka pārraušana"[22],

– ņemot vērā Komisijas 2021. gada 24. marta paziņojumu "ES stratēģija par bērna tiesībām" (COM(2021)0142),

– ņemot vērā Komisijas 2024. gada 23. aprīļa Ieteikumu (ES) 2024/1238 par integrētu bērnu aizsardzības sistēmu izstrādi un stiprināšanu bērna interesēs[23],

– ņemot vērā Padomes 2021. gada 14. jūnija Ieteikumu (ES) 2021/1004, ar ko izveido Eiropas Garantiju bērniem[24],

– ņemot vērā Komisijas 2023. gada 7. jūnija paziņojumu par

---

16 OV C, C/2023/400, 23.11.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/400/oj.
17 OV C, C/2023/1063, 15.12.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1063/oj.
18 OV C, C/2024/4211, 24.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4211/oj.
19 OV C, C/2024/4212, 24.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4212/oj.
20 OV C, C/2024/4224, 24.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4224/oj.
21 OV C 189, 5.6.2019., 4. lpp.
22 OV L 59, 2.3.2013., 5. lpp.
23 OV L, 2024/1238, 14.5.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2024/1238/oj.
24 OV L 223, 22.6.2021., 14. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2021/1004/oj.

visaptverošu pieeju garīgajai veselībai (COM(2023)0298),

– ņemot vērā Komisijas 2020. gada 5. marta paziņojumu “Savienība, kurā valda līdztiesība: dzimumu līdztiesības stratēģija 2020.–2025. gadam” (COM(2020)0152),

– ņemot vērā Komisijas 2020. gada 18. septembra paziņojumu “Savienība, kurā valda līdztiesība: ES rasisma apkarošanas rīcības plāns 2020.–2025. gadam” (COM(2020)0565),

– ņemot vērā Komisijas 2020. gada 12. novembra paziņojumu “Savienība, kurā valda līdztiesība: LGBTIK līdztiesības stratēģija 2020.–2025. gadam” (COM(2020)0698),

– ņemot vērā Komisijas 2020. gada 7. oktobra paziņojumu “Savienība, kurā valda līdztiesība: ES romu līdztiesības, iekļaušanas un līdzdalības stratēģiskais satvars” (COM(2020)0620),

– ņemot vērā Padomes 2021. gada 12. marta ieteikumu par romu līdztiesību, iekļaušanu un līdzdalību[25],

– ņemot vērā Komisijas 2021. gada 3. marta paziņojumu “Savienība, kurā valda līdztiesība: Personu ar invaliditāti tiesību stratēģija 2021.–2030. gadam” (COM(2021)0101),

– ņemot vērā Komisijas 2021. gada 27. janvāra paziņojumu “Zaļā grāmata par novecošanu – paaudžu solidaritātes un savstarpējās atbildības veicināšana” (COM(2021)0050),

– ņemot vērā Komisijas 2021. gada 9. decembra paziņojumu “Ekonomikas, kas darbojas cilvēku labā, veidošana. Rīcības plāns sociālajai ekonomikai” (COM(2021)0778),

– ņemot vērā Padomes 2019. gada 8. novembra Ieteikumu par darbinieku un pašnodarbināto personu piekļuvi sociālajai aizsardzībai[26],

– ņemot vērā Komisijas 2023. gada 28. jūnija ziņojumu par piekļuvi pamatpakalpojumiem ES,

– ņemot vērā Padomes 2023. gada 30. janvāra Ieteikumu par adekvātu minimālo ienākumu, kas nodrošina aktīvu iekļaušanu[27],

– ņemot vērā 2021. gadā uzsākto Eiropas platformu bezpajumtniecības apkarošanai,

– ņemot vērā Komisijas 2021. gada 30. jūnija paziņojumu “Ilgtermiņa redzējums par ES lauku apvidiem: kāds ceļš ejams, lai līdz

---

25 OV C 93, 19.3.2021., 1. lpp.
26 OV C 387, 15.11.2019., 1. lpp.
27 OV C 41, 3.2.2023., 1. lpp.

2040. gadam lauku apvidi kļūtu spēcīgāki, savienoti, izturētspējīgi un pārtikuši” (COM(2021)0345) un 2024. gada 27. marta paziņojumu “Ilgtermiņa redzējums par ES lauku apvidiem: galvenie sasniegumi un turpmākā virzība” (COM(2024)0450),

– ņemot vērā Eiropas Reģionu komitejas 2025. gada 14. oktobra atzinumu par ES nabadzības novēršanas stratēģiju[28],

– ņemot vērā attiecīgos ziņojumus, ko sagatavojis ANO īpašais referents galējas nabadzības un cilvēktiesību jautājumos,

– ņemot vērā Eiropas Nabadzības novēršanas tīkla (*EAPN*) nostājas dokumentu “Ceļā uz nabadzības izskaušanu – *EAPN* redzējums un ieteikumi ES nabadzības novēršanas stratēģijai”, kas publicēts 2025. gadā,

– ņemot vērā iniciatīvas “*All Together in Dignity Fourth World*” I un II nostājas dokumentu ar nosaukumu “Bruģējot ceļu uz ES nabadzības novēršanas stratēģiju”, kas publicēti attiecīgi 2025. gada janvārī un maijā,

– ņemot vērā Sociālās platformas 2025. gada marta nostājas dokumentu “Daudzgadu finanšu shēma sociālai Eiropai laikposmam pēc 2027. gada” un 2025. gada maija nostājas dokumentu “ES nabadzības novēršanas stratēģija”,

– ņemot vērā *Make Mothers Matter* nostājas dokumentu ar nosaukumu “Māšu nabadzība ES”, kas publicēts 2025. gadā,

– ņemot vērā Komisijas 2024. gada 15. novembra pētījumu “Transporta nabadzība: definīcijas, rādītāji, noteicošie faktori un mazināšanas stratēģijas”,

– ņemot vērā *Eurochild* ziņojumu “Bērnu realitāte Eiropā: progress un trūkumi – *Eurochild* 2024. gada pamatziņojums par bērniem, kuriem Eiropā nepieciešama palīdzība”, kas publicēts 2024. gadā,

– ņemot vērā Reglamenta 55. pantu,

– ņemot vērā Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komitejas atzinumu,

– ņemot vērā Nodarbinātības un sociālo lietu komitejas ziņojumu (A10-0260/2025),

A. tā kā 2024. gadā 93,3 miljoni cilvēku ES (21 % iedzīvotāju) bija pakļauti nabadzības vai sociālās atstumtības riskam, kas ir tikai nedaudz mazāk nekā 2019. gada līmenis; un tā kā 2024. gadā 21,9 %

---

28 OV C, C/2025/6322, 3.12.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/6322/oj.

ES iedzīvotāju, kas dzīvoja viena vecāka mājsaimniecībā ar apgādājamiem bērniem, bija pakļauti nabadzības vai sociālās atstumtības riskam[29];

B. tā kā smaga materiālā nenodrošinātība tiek definēta kā to nepieciešamo un vēlamo lietu trūkums, kas nepieciešamas pilnvērtīgai dzīvei; tā kā 2024. gadā 6,4 % ES iedzīvotāju saskārās ar smagu materiālo un sociālo trūkumu, tostarp nepietiekamu apkuri, pārapdzīvotiem mājokļiem un nepietiekamu uzturu; tā kā bērni un sievietes cieš no šīs parādības nesamērīgi vairāk nekā citas iedzīvotāju grupas;

C. tā kā 2021. gada Eiropas sociālo tiesību pīlāra rīcības plānā ES pieņēma mērķrādītāju līdz 2030. gadam samazināt nabadzības vai sociālās atstumtības riskam pakļauto cilvēku skaitu vismaz par 15 miljoniem salīdzinājumā ar 2019. gada datiem, ietverot vismaz 5 miljonus bērnu; tā kā, pat panākot šo mērķrādītāju, attiecīgajā gadā ES joprojām nabadzības un sociālās atstumtības riskam būtu pakļauti aptuveni 78 miljoni cilvēku, tostarp 15 miljoni bērnu; tā kā dalībvalstis ir apņēmušās sasniegt valsts mērķrādītājus, lai sasniegtu šo pamatmērķi, un tā kā gandrīz pusei dalībvalstu tendence liecina par pretēju virzienu;

D. tā kā nabadzība ir cilvēka cieņas aizskārums, kas apdraud cilvēktiesību pilnīgu īstenošanu un atspoguļo bagātības nevienlīdzīgu sadali; tā kā nepieciešamība izskaust nabadzību prasa vienlīdzīgu piekļuvi nodarbinātībai un pakalpojumiem, kā arī politiku, kas nodrošina politisko, ekonomisko, sociālo un kultūras tiesību nedalāmību un universālo raksturu; tā kā nabadzība ir daudzšķautņaina parādība, kas sniedzas tālāk par materiālo trūkumu un ietver šķēršļus izglītības, veselības aprūpes, sociālās un demokrātiskās līdzdalības un ekonomisko iespēju iegūšanai;

E. tā kā, nemainot pieeju nabadzības izskaušanai ES līmenī, nebūs iespējams mainīt šo tendenci un nodrošināt, ka ikvienam indivīdam ir vienlīdzīgas iespējas piedalīties sabiedrības dzīvē; tā kā nabadzības izskaušanai ir nepieciešama koordinēta un holistiska pieeja un integrēta politika, kas darbojas saskaņoti, lai panāktu sociālo kohēziju un novērstu nevienlīdzības saasināšanos; tā kā šādai visaptverošai stratēģijai ir nepieciešama dalībvalstu, vietējo un reģionālo pašvaldību, sociālo partneru un pilsoniskās sabiedrības iesaistīšanās;

F. tā kā viena vecāka ģimenes, jo īpaši tās, kuras vada sievietes, saskaras ar paaugstinātu nabadzības risku – 32 % salīdzinājumā ar

---

29 *Eurostat*, “*Severe material and social deprivation rate by age and sex*”, *Eurostat* datu pārlūks, 2025. gada 14. novembris, skatīts 2025. gada 9. decembrī, https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_mdsd11/default/table?lang=en.

tikai 11,2 % divu vecāku ģimeņu vidū[30], kā rezultātā šādu ģimeņu locekļi biežāk nonāk no paaudzes paaudzē nodotā nabadzības apburtajā lokā; tā kā sistēmiski faktori, piemēram, pakalpojumu nepieejamība, mājokļu nestabilitāte, ienākumu nedrošība un nepietiekami preventīvie un ģimenes atbalsta pakalpojumi, grauj ģimeņu spēju rūpēties par saviem bērniem kopienas vidē; tā kā mērķtiecīgs preventīvs ģimenes atbalsts un palīdzība, tostarp vardarbības ģimenē upuriem, ir būtiski svarīgs, lai dotu šīm ģimenēm iespējas un tās aizsargātu, kā arī pārtrauktu nabadzības ciklu;

G. tā kā nabadzības riskam pakļauto bērnu skaita rādītāji ir pieauguši no 23,6 % 2019. gadā līdz 24,2 % 2024. gadā; tā kā, balstoties uz pašreizējo virzību, ES nespēs sasniegt savu mērķi līdz 2030. gadam samazināt nabadzībā dzīvojošo bērnu skaitu vismaz par 5 miljoniem; tā kā pastāv ievērojamas atšķirības starp bērniem no etnisko minoritāšu vai migrantu ģimenēm, bērniem ar invaliditāti un romu bērniem; tā kā pašlaik izmantotie ES un valstu resursi nav pietiekami, lai risinātu bērnu nabadzības problēmu ES;

H. tā kā bērnu nabadzība nereti izriet no ģimenes nabadzības, un bez visaptverošiem pasākumiem šī nabadzība saglabājas visā dzīves ciklā (bērnībā, darbā un pensijā); tā kā, lai pārvarētu paaudžu starpā pārmantoto nelabvēlīgo stāvokli, uzmanība jāpievērš visai ģimenei, kas saskaras ar nabadzību – gan vecākiem, gan bērniem; tā kā ieguldījumi bērnos un jauniešos, jo īpaši agrīnās bērnības izglītībā un aprūpē, tostarp rēķināšanas un lasītprasmes attīstībā, kā arī ģimenes atbalstā, darbojas kā preventīvs pasākums pret nabadzību un rada ievērojamus ilgtermiņa sociālos ieguvumus, un tāpēc tie nebūtu jāuzskata tikai par sociālajiem izdevumiem, bet gan par ieguldījumu nākotnē;

I. tā kā 2021. gada 14. jūnijā Padome pieņēma ieteikumu par Eiropas Garantiju bērniem, kas ir nozīmīga iespēja mazināt nevienlīdzību un veicināt bērnu sociālo iekļaušanu, un apliecina tās apņemšanos īstenot integrētu politiku, kuras mērķis ir pārraut nabadzības apburto loku un nodrošināt, ka bērniem, kuriem nepieciešama palīdzība, ir pieejami galvenie pakalpojumi, piemēram, bezmaksas pirmsskolas izglītības un aprūpes pakalpojumi, bezmaksas izglītība (tostarp aktivitātes skolā un vismaz viena veselīga maltīte katrā skolas dienā), bezmaksas veselības aprūpe, veselīgs uzturs un atbilstošs mājoklis; tā kā, neraugoties uz to, ka 5 % no Eiropas Sociālā fonda Plus (ESF+) finansējuma ir īpaši paredzēti bērnu nabadzības mazināšanai, dažās dalībvalstīs ir pieaudzis nabadzības vai sociālās atstumtības riska (*AROPE*) līmenis bērnu vidū, kas

---

30 *Eurostat*, “*At-risk-of-poverty rate by poverty threshold and household type*”, *Eurostat* datu pārlūks, 2025. gada 14. novembris, skatīts 2025. gada 9. decembrī, https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_li03/default/table?lang=en.

norāda uz nepieciešamību pēc vērienīgākas un efektīvākas finansējuma izmantošanas;

J. tā kā piekļuve kvalitatīviem pirmsskolas izglītības un aprūpes pakalpojumiem ir izšķiroši svarīga mazu bērnu veselīgai attīstībai un vienlīdzīgu izglītības iespēju nodrošināšanai bērniem no nelabvēlīgas vides, bērniem ar invaliditāti un personām ar īpašām izglītības vajadzībām, liekot pamatu nabadzības apburtā loka pārraušanai, sociālās iekļaušanas veicināšanai un augstas sociālās atdeves nodrošināšanai nākotnē; tā kā saskaņā ar Komisijas datiem ES ir jāiegulda papildu izdevumi vairāk nekā 11 miljardu EUR apmērā gadā, lai sasniegtu Barselonas mērķrādītājus un nodrošinātu, ka līdz 2030. gadam vismaz 45 % bērnu, kas jaunāki par trim gadiem, un vismaz 96 % bērnu vecumā no trim gadiem līdz obligātās sākumskolas vecumam piedalās pirmsskolas izglītībā un aprūpē[31];

K. tā kā 2022. gadā Starptautiskās skolēnu novērtēšanas programmas vidējais rādītājs attiecībā uz 15 gadus vecu jauniešu pamatprasmēm (lasīšana, matemātika un zinātne) bija par 10 punktiem mazāks nekā iepriekšējā novērtējumā 2018. gadā; tā kā nelabvēlīgā situācijā esošiem izglītības guvējiem pārsvarā ir zemi sasniegumi, kas liecina par nevienlīdzības palielināšanos izglītības jomā; tā kā kvalitatīva izglītība, īpaši koncentrējoties uz funkcionālās lasītprasmes, rēķināšanas prasmju un digitālās kompetences stiprināšanu kā pamatprasmēm, ir būtisks instruments cīņā pret nabadzību, jo var nodrošināt labākas nodarbinātības iespējas, uzlabotus dzīves apstākļus un pozitīvi ietekmēt gan psihoemocionālo, gan fizisko veselību; tā kā ieguldījumi kvalitatīvā izglītībā, jo īpaši minoritāšu un neaizsargātu grupu pārstāvju izglītībā, ir viens no efektīvākajiem veidiem, kā ilgtspējīgi un strukturāli samazināt nabadzību;

L. tā kā 2021. gada Eiropas sociālo tiesību pīlāra rīcības plānā ES pieņēma mērķrādītāju, ka līdz 2030. gadam vismaz 60 % pieaugušo katru gadu ir jāpiedalās apmācībās; tā kā dalībvalstis ir apņēmušās sasniegt valsts mērķrādītājus, lai sasniegtu šo pamatmērķi, un tā kā lielākajā daļā dalībvalstu šo valsts mērķrādītāju sasniegšana norit gausāk, nekā vajadzētu; tā kā 2022. gadā pieaugušo līdzdalības līmenis izglītībā bija 39,5 %, kas joprojām ir krietni zem ES mērķrādītāja 2030. gadam[32]; tā kā ir jādara ievērojami vairāk, lai nodrošinātu tādu kvalitatīvas apmācības politikas pasākumu īstenošanu, kas veicina mūžizglītību, un garantētu piekļuvi šādiem pasākumiem;

---

31 Eiropas Komisija: Nodarbinātības, sociālo lietu un iekļautības ģenerāldirektorāts, *Employment and social developments in Europe 2024*, Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2024. gads.

32 Eiropas Komisija: Izglītības, jaunatnes, sporta un kultūras ģenerāldirektorāts, *Education and training monitor 2024 – Comparative report*, Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2024. gads.

M. tā kā sievietes diskriminācijas un nevienlīdzības dēļ salīdzinājumā ar vīriešiem skar augstāks nabadzības līmenis, piemēram, lielākas grūtības piekļūt nodarbinātībai, algu atšķirības, zemāka darba intensitāte, īsāka profesionālā karjera, pensiju un sociālo pabalstu vērtības atšķirības[33], grūtības piekļūt konkrētiem veselības aprūpes pakalpojumiem un aprūpes un mājsaimniecības uzdevumu nevienlīdzīgs sadalījums[34]; tā kā sieviešu nabadzība visā tās daudzveidībā ir jāsaprot kā sarežģīta un daudzdimensionāla parādība, kas ietver ne tikai sociālos, politiskos un kultūras aspektus, bet arī ienākumus, mājokli, veselību un piekļuvi izglītībai un sociālajiem pakalpojumiem, un to nevar izskaust tikai ar nodarbinātību, bet ir vajadzīga visaptveroša un iekļaujoša pieeja, kuras pamatā ir gan nabadzības profilakse, gan tās mazināšana; tā kā 2024. gadā visās ES valstīs, izņemot divas, smagas materiālās un sociālās nenodrošinātības rādītājs bija augstāks sievietēm (6,6 %) nekā vīriešiem (6,2 %)[35] un nabadzības vai sociālās atstumtības riska rādītājs sievietēm (21,9 %) bija augstāks nekā vīriešiem (20 %) visās ES valstīs[36]; tā kā tajā pašā gadā 23,7 % sieviešu un 22,7 % vīriešu ES uzskatīja, ka ir nabadzīgi[37]; tā kā 21,6 % sieviešu vecumā no 65 gadiem bija pakļautas nabadzības riskam salīdzinājumā ar aptuveni 16,5 % vīriešu tajā pašā vecuma grupā[38];

N. tā kā pastāv cieša saistība starp nabadzību un ar dzimumu saistītu

---

33 Brīfings: "*The gender gap in pensions in the EU*", Eiropas Parlaments, Iekšpolitikas ģenerāldirektorāts, Ekonomikas, zinātnes un dzīves kvalitātes politikas departaments, 2019. gada jūlijs.

34 https://eige.europa.eu/publications-resources/toolkits-guides/gender-equality-index-2021-report/gender-differences-household-chores.

35 *Eurostat*, "*Severe material and social deprivation rate by age and sex*", *Eurostat* datu pārlūks, 2025. gada 14. novembris, skatīts 2025. gada 9. decembrī, https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_mdsd11/default/table?lang=en.

36 *Eurostat*, "*Persons at risk of poverty or social exclusion by age and sex*", *Eurostat* datu pārlūks, 2025. gada 14. novembris, skatīts 2025. gada 9. decembrī, https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_peps01n__custom_17280682/bookmark/table?lang=en&bookmarkId=1136c1ef-3d9f-4fda-82fb-cf7423eac65e&&page=time:2024.

37 *Eurostat*, "*Subjective poverty by age and sex', Eurostat data browser*", *Eurostat* datu pārlūks, 2025. gada 14. novembris, skatīts 2025. gada 9. decembrī, https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_sbjp01__custom_17284289/bookmark/table?lang=en&&bookmarkId=7d0decb7-866a-4494-b901-58a61bebd575&&page=time:2024.

38 *Eurostat*, "*Persons at risk of poverty or social exclusion by age and sex*", *Eurostat* datu pārlūks, 2025. gada 14. novembris, skatīts 2025. gada 9. decembrī, https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_peps01n__custom_17280682/bookmark/table?lang=en&bookmarkId=1136c1ef-3d9f-4fda-82fb-cf7423eac65e&&page=time:2024.

vardarbību un nabadzība saasina ar dzimumu saistītas vardarbības ietekmi, jo īpaši uz sievietēm marginalizētās situācijās, piemēram, *LGBTIQ+* personām; tā kā nabadzībā dzīvojošās sievietes saskaras ar lielāku vardarbības risku, tostarp intīmā partnera vardarbību un vardarbību ģimenē, tādu faktoru dēļ kā finansiālā atkarība, nedrošība saistībā ar mājokli, kā arī ierobežota piekļuve atbalsta pakalpojumiem[39]; tā kā dalībvalstīs 30,7 % sieviešu savas dzīves laikā ir piedzīvojušas fizisku vardarbību vai draudus un/vai seksuālu vardarbību no kāda varmākas puses[40]; tā kā nabadzība pakļauj sievietes lielākam cilvēktirdzniecības un seksuālas izmantošanas riskam;

O. tā kā nabadzība ir gan intersekcionālās diskriminācijas cēlonis, gan tās sekas, nesamērīgi ietekmējot indivīdus un kopienas, proti, sievietes, ģimenes, cilvēkus no dažādām rasu un etniskajām grupām, romus un klejotājus, bezpajumtniekus, bērnus aprūpes iestādēs, *LGBTQIA+* personas, vecāka gadagājuma un jaunākus cilvēkus, personas ar invaliditāti, cilvēkus, kuri saskaras ar diskrimināciju reliģijas vai pārliecības dēļ, cilvēkus, kuri saskaras ar hroniskām slimībām un atkarībām, neformālos aprūpētājus un vientuļos vecākus; tā kā šīs grupas ir vairāk pakļautas sociālajai atstumtībai, kā arī saskaras ar citiem cilvēktiesību pārkāpumu veidiem; tā kā pašreizējā darba tirgū un sociālās aizsardzības sistēmās pastāv ievērojami šķēršļi neaizsargātām un marginalizētām grupām; tā kā nabadzības novēršanai tāpēc ir nepieciešama politika, kas atzīst un apkaro šīs marginalizācijas formas, kas savstarpēji pārklājas, nodrošinot pilnīgu un vienlīdzīgu visu cilvēktiesību īstenošanu visiem cilvēkiem;

P. tā kā 2024. gadā ES nabadzības vai sociālās atstumtības risks personām ar invaliditāti bija par 61 % augstāks nekā personām bez šādiem ierobežojumiem; tā kā 2023. gadā ES aptuveni 20,2 % personu ar invaliditāti vecumā no 16 gadiem dzīvoja mājsaimniecībās, kurām draudēja nabadzība; tā kā tajā pašā vecuma grupā aptuveni 10,5 % personu ar invaliditāti dzīvoja mājsaimniecībā, kurai draudēja smaga materiālā un sociālā nenodrošinātība; tā kā ES pastāv 24 procentpunktu nodarbinātības līmeņa atšķirības starp personām ar invaliditāti un bez invaliditātes, turklāt atšķirības ir vēl jo lielākas attiecībā uz sievietēm un gados

---

39 Eiropas Dzimumu līdztiesības institūts, "*Financial independence and gender equality: Joining the dots between income, wealth, and power*", Eiropas Savienības Publikāciju birojs, Luksemburga, 2024. gads, https://eige.europa.eu/sites/default/files/documents/financial-independence-and-gender-equality.pdf.

40 Eiropas Dzimumu līdztiesības institūts, "*Gender-based violence survey*", https://eige.europa.eu/newsroom/eu-gender-based-violence-survey?language_content_entity=en.

jaunām personām ar invaliditāti[41];

Q. tā kā romu un klejotāju kopienās joprojām ir viens no augstākajiem nabadzības un sociālās atstumtības līmeņiem ES, kur līdz pat 80 % draud nabadzība un 48 % saskaras ar smagu materiālo nenodrošinātību, un tā kā romu bērni ir īpaši neaizsargāti pret šiem apstākļiem; tā kā dati liecina, ka romu sievietes saskaras ar izteiktāku nelabvēlīgu situāciju nekā romu vīrieši un citas sievietes galvenajās sociālās dzīves jomās, piemēram, izglītībā, nodarbinātībā un veselības aprūpē[42];

R. tā kā 2021. gadā 25 % romu norādīja, ka iepriekšējo 12 mēnešu laikā ir piedzīvojuši diskrimināciju ikdienas situācijās, tostarp darba meklējumos, darba vietā, mājokļa jautājumos, veselības aprūpē un izglītībā, kā arī segregāciju un sociālekonomisko atstumtību[43], kā rezultātā rodas nesamērīgi augsts nabadzības līmenis; tā kā 80 % romu dzīvo zem savas valsts nabadzības riska sliekšņa[44];

S. tā kā ES joprojām pastāv digitālā atstumtība, kas liedz indivīdiem un grupām pilnībā piekļūt informācijas un komunikācijas tehnoloģijām un tās izmantot, tādējādi kavējot viņu dalību ekonomiskajā, sociālajā un politiskajā dzīvē; tā kā digitālā plaisa starp pilsētu un lauku apvidiem visā ES joprojām pārsniedz piecus procentpunktus; tā kā digitālā plaisa potenciāli saasina digitālo atstumtību tiem, kas dzīvo nabadzībā, un tā ir īpaši izteikta neaizsargātu grupu vidū, tostarp cilvēkiem ar zemiem ienākumiem vai zemu izglītības līmeni, vecāka gadagājuma cilvēkiem, personām ar invaliditāti un cilvēkiem, kas dzīvo lauku vai izolētos apgabalos; tā kā gandrīz pusei pieaugušo iedzīvotāju nav pamata digitālo prasmju, lai gan vairāk nekā 90 % darbvietu tās ir nepieciešamas; tā kā 5,4 % skolas vecuma bērnu visā Eiropā saskaras ar digitālo atstumtību un starp dažādām valstīm ir

---

41 Eiropas Invaliditātes forums, "*EDF 7th Human Rights Report. The Right to work: The employment situation of persons with disabilities in Europe*", 2023. gads, https://www.edf-feph.org/publications/human-rights-report-2023-the-right-to-work/.

42 Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra, "*Roma Survey – Data in focus: Discrimination against and living conditions of Roma women in 11 Member States*", 2014. gads, https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2014-roma-survey-dif-women-2_en.pdf.

43 Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra, "*Roma survey 2021 – Roma in 10 European Countries: Main results*", 2021. gads, https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2022-roma-survey-2021-main-results2_en.pdf.

44 Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra, "*Second European Union Minorities and Discrimination Survey: Roma – Selected findings*", 2016. gads, https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2016-eu-minorities-survey-roma-selected-findings_en.pdf.

vērojamas lielas atšķirības piekļuvē digitālajiem resursiem[45]; tā kā 2023. gadā 97,7 % no visām mājsaimniecībām ES bija piekļuve vismaz vienai fiksētās platjoslas tehnoloģijai, salīdzinot ar tikai 92,2 % lauku apvidos; tā kā 2023. gadā 32 % eiropiešu vecumā no 16 līdz 29 gadiem digitālās prasmes bija zem pamata līmeņa, un šis skaitlis pieauga līdz 43 % to iedzīvotāju vidū, kuriem ir zems izglītības līmenis, kas uzsver ievērojamu digitālo prasmju plaisu jauniešu demogrāfiskajā grupā[46];

T. tā kā piekļuve ātram un stabilam internetam ir būtiska dalībai uz zināšanām balstītā un informētā sabiedrībā, kā arī piekļuvei nodarbinātībai, izglītībai, sabiedriskajiem pakalpojumiem un veselības aprūpei; tā kā sabiedrisko pakalpojumu digitalizācija paver ievērojamas iespējas, taču tai ir nepieciešami mērķtiecīgi centieni, lai nodrošinātu neaizsargātu grupu iekļaušanu;

U. tā kā personas nodarbinātības situācija būtiski ietekmē attiecīgās personas nabadzības vai sociālās atstumtības risku ES; tā kā 2024. gadā 8,2 % no visiem nodarbinātajiem cilvēkiem ES saskārās ar nodarbinātu personu nabadzību[47] zemas algas, darba nestabilitātes un nestabilu darba apstākļu rezultātā; tā kā 2022. gada datu analīze atklāj, ka nepilna laika darbiniekiem bija nesamērīgi augstāks nodarbinātu personu nabadzības līmenis (13,5 %) salīdzinājumā ar pilna laika darbiniekiem (7,1 %)[48]; tā kā nodarbinātu personu nabadzība joprojām ir strukturāla problēma, kas rada ievērojamu sociālo un ekonomisko spiedienu uz skartajām mājsaimniecībām un šķēršļus sociālajai iekļaušanai un ekonomiskajai stabilitātei; tā kā nodarbinātu personu nabadzības problēmas risināšana ir būtiska, lai veicinātu taisnīgu nodarbinātību, mazinātu nevienlīdzību un nodrošinātu ilgtspējīgu un iekļaujošu ekonomikas attīstību visā ES; tā kā koplīguma sarunām, arodbiedrībām un sociālajam dialogam ir būtiska loma darba un nodarbinātības apstākļu uzlabošanā un līdz ar to arī dzīves apstākļu uzlabošanā;

V. tā kā 2024. gada ES pensiju pietiekamības ziņojumā ir uzsvērts, ka 2022. gadā aptuveni 18,5 miljoni cilvēku vecumā no 65 gadiem ES

---

45 *Ayllón, S., Holmarsdottir, H. & Lado, S., Digitally Deprived Children in Europe*, *Child Indicators Research*, 16. sējums, 1315.–1339. lpp., 2023. gads, https://doi.org/10.1007/s12187-022-10006-w.

46 *Bertoni, E., Cosgrove, J.* un *Cachia, R., Digital skills gaps - a closer look at the Digital Skills Index* (DSI 2.0), Eiropas Komisija, *Ispra*, 2024. gads, JRC140617, https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC140617.

47 *Eurostat*, Sociālo rezultātu pārskats, https://ec.europa.eu/eurostat/cache/dashboard/social-scoreboard.

48 Eiropas Komisija, "*Employment and Social Developments in Europe*" (*ESDE*), 2023. gads, Eiropas Komisija, skatīts 2025. gada 9. decembrī, https://op.europa.eu/webpub/empl/esde-2023/.

bija pakļauti nabadzības vai sociālās atstumtības riskam[49]; tā kā nabadzības riska līmenis šajā vecuma grupā 2022. gadā bija 14,2 % vīriešiem un 19,8 % sievietēm; tā kā nabadzības riska līmenis iedzīvotāju vidū vecumā no 65 gadiem ir pastāvīgi paaugstinājies gan pieaugošā nabadzības līmeņa, gan iedzīvotāju novecošanās dēļ;

W. tā kā augstas kvalitātes un cenas ziņā pieejami sabiedriskie pakalpojumi ir būtiski, lai sasniegtu augstu sociālās aizsardzības, sociālās kohēzijas un sociālās iekļaušanas līmeni; tā kā augstas kvalitātes sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu apgrūtina vairāki jautājumi, tostarp problēmas, kas saistītas ar pakalpojumu nepārtrauktību, pieaugošu pieprasījumu un nepietiekamiem resursiem, ko daļēji saasina iedzīvotāju novecošana; tā kā ikvienam ES iedzīvotājam ir tiesības uz augstas kvalitātes pamatpakalpojumiem, kā arī atbalsta pasākumiem tiem, kam tie ir nepieciešami; tā kā cilvēki, kuriem draud nabadzība vai sociālā atstumtība, šajā ziņā saskaras ar strukturāliem šķēršļiem, infrastruktūras, prasmju vai finansiālo resursu trūkumu, jo īpaši romi un bezpajumtnieki;

X. tā kā 2024. gadā aptuveni 8 % eiropiešu – aptuveni 36 miljoni cilvēku visā Savienībā – ik pārdienas nevarēja atļauties līdzsvarotu maltīti, tostarp gaļu, zivis vai veģetāru ekvivalentu, un šī problēma ir īpaši akūta neprecētu cilvēku, studentu un jaunu pieaugušo, ģimeņu ar zemiem ienākumiem un imigrantu vidū; tā kā efektīva piekļuve pārtikai būtu jāuzskata par cilvēka pamattiesībām, kā to prasa ierosināta Eiropas pilsoņu iniciatīva;

Y. tā kā piekļuve ūdenim ir būtiska vajadzība un viena no cilvēka pamattiesībām; tā kā aptuveni 9,8 miljoniem cilvēku ES nav pieejami droši pārvaldīti dzeramā ūdens pakalpojumi[50]; tā kā vēl 9,4 miljoni iedzīvotāju ir atkarīgi no pamata ūdensapgādes pakalpojumiem ārpus telpām[51], un aptuveni 450 000 cilvēku nav piekļuves pat pamata

---

49 Eiropas Komisija: Nodarbinātības, sociālo lietu un iekļautības ģenerāldirektorāts un Sociālās aizsardzības komiteja (*SPC*), “*2024 Pension adequacy report – Current and future income adequacy in old age in the EU*”. I sējums, Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2024. gads, https://data.europa.eu/doi/10.2767/909323.

50 Pasaules Banka, “*People using safely managed drinking water services (% of population) - European Union*”, skatīts 2025. gada 9. decembrī, https://data.worldbank.org/indicator/SH.H2O.SMDW.ZS?locations=EU.

51 Pasaules Banka, “*People using at least basic drinking water services (% of population) - European Union*”, skatīts 2025. gada 9. decembrī, https://data.worldbank.org/indicator/SH.H2O.BASW.ZS?locations=EU.

dzeramā ūdens pakalpojumiem[52]; tā kā dzeramā ūdens un ūdens infrastruktūras trūkums nesamērīgi ietekmē marginalizētās grupas;

Z. tā kā tiek lēsts, ka 2024. gadā katru nakti Eiropā ar bezpajumtniecību sakārās 1 286 691 cilvēks[53]; tā kā piespiedu izlikšana no pašvaldību mājokļiem nesamērīgi skar romus un citas marginalizētas grupas, tostarp romus, kuri regulāri maksā īri; tā kā daudzos gadījumos varas iestādes nenodrošina alternatīvu mājokli vai atbilstošu kompensāciju par piespiedu atsavināšanu[54];

AA. tā kā ES iestādēs joprojām dzīvo vismaz 1,4 miljoni cilvēku, lai gan šis skaitlis varētu būt nepietiekami novērtēts datu nepietiekamas pieejamības, konsekvences un aptvēruma dēļ; tā kā nabadzība joprojām ir viens no ģimeņu šķirtību veicinošiem faktoriem ES; tā kā bērnu ievietošana iestādēs rada nopietnas sekas bērniem un ģimenēm, veicinot stigmatizāciju un sociālo izolāciju, kā arī veicinot nelabvēlīgas situācijas apburto loku no paaudzes paaudzē[55]; tā kā iestāžu iemītnieki bieži vien var justies izolēti no plašākas sabiedrības un, lai gan viņi vēlētos labāk kontrolēt savu dzīvi, viņiem nav pietiekamas kontroles pār savu dzīvi un lēmumiem, kas viņus ietekmē; tā kā, neraugoties uz to, ka ES jau sen ir apņēmusies īstenot deinstitucionalizācijas procesu, joprojām ir jāstrādā gan ES, gan valstu līmenī, lai neaizsargātajām iedzīvotāju grupām dotu iespēju dzīvot ģimenē vai kopienas vidē;

AB. tā kā nabadzībā dzīvojošie cilvēki nesamērīgi cieš no ierobežotas piekļuves veselīgam uzturam un kvalitatīvai veselības aprūpei; tā kā nabadzība līdz ar to ir saistīta ar paaugstinātu fiziskās un psihoemocionālās veselības problēmu risku; tā kā saikni starp nabadzību un veselību būtiski ietekmē šķēršļi veselības aprūpes saņemšanā, piemēram, piekļuve primārajai aprūpei, un samazināts hospitalizācijas gadījumu skaits; tā kā nabadzība, sociālā izolācija un

---

52 *Eurostat*, “*Population having neither a bath, nor a shower, nor indoor flushing toilet in their household by poverty status, Eurostat data browser*”, *Eurostat* datu pārlūks, 2025. gada 28. oktobris, skatīts 2025. gada 9. decembrī, https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/sdg_06_10/default/table?lang=en.

53 Eiropas Nacionālo organizāciju federācija, kas strādā ar bezpajumtniekiem (*FEANTSA*), *9th overview of housing exclusion in Europe 2024*, https://www.feantsa.org/resources/9th-overview-of-housing-exclusion-in-europe-2024.

54 Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra, *Housing conditions of Roma and Travellers in the European Union – Comparative report*, 2009. gads, https://fra.europa.eu/en/publication/2011/housing-conditions-roma-and-travellers-european-union-comparative-report.

55 *UNICEF*, *Policy brief: Keeping families together in Europe*, 2024. gads, https://www.unicef.org/eca/media/36541/file/Keeping%20families%20together%20in%20Europe.pdf.

hronisks stress ir cieši saistīti, apdraudot psihoemocionālo labsajūtu un palielinot atkarības risku un augstāku mirstības līmeni, kā arī priekšlaicīgas nāves risku; tā kā nabadzība un atkarība viena otru pastiprina, radot apburto loku, kas saasina sociālo atstumtību; tā kā nabadzības izskaušanai savukārt ir nepieciešama uz veselību balstīta, uz pierādījumiem balstīta pieeja atkarības apkarošanai, kurā prioritāte tiek piešķirta profilaksei un atveseļošanai;

AC. tā kā ģimenes saskaras ar daudzām un savstarpēji saistītām problēmām, kuras neviens dienests vai organizācija nevar atrisināt viena pati; tā kā pakalpojumu nepārtrauktība, kā arī pienācīga koordinācija starp pakalpojumiem ir būtiska, lai sagatavotos un atvieglotu pārejas posmus, ar kuriem bērni saskarsies; tā kā riskam pakļautajām ģimenēm var būt ierobežota piekļuve psihoemocionālās veselības pakalpojumiem finansiālu šķēršļu, stigmas vai pieejamības trūkuma dēļ; tā kā diskriminācijai ir tieša saikne ar nabadzību, jo diskriminējoša pieredze liedz cilvēkiem, kas dzīvo nabadzībā, sasniegt pienācīgu dzīves līmeni;

AD. tā kā sociālā nodrošinājuma sistēmas ir jāstiprina, lai pielāgotos demogrāfiskajām problēmām, jauniem darba veidiem un zaļajai un digitālajai pārkārtošanai; tā kā sociālās aizsardzības efektivitāte nabadzības mazināšanā 2021.–2024. gadā pazeminājās no 37,1 % līdz 34,4 %[56]; tā kā pašreizējā darba tirgū un sociālās aizsardzības sistēmās pastāv ievērojami šķēršļi neaizsargātām un marginalizētām grupām;

AE. tā kā minimālā ienākuma shēmas joprojām ir svarīgs instruments ienākumu nodrošināšanai un nevienlīdzības un nabadzības mazināšanai visā ES; tā kā šīs minimālā ienākuma shēmas dalībvalstīs ievērojami atšķiras gan pabalstu atbilstības un aptvēruma, gan to saiknes ar darba tirgus aktivizēšanas pasākumiem ziņā; tā kā minimālā ienākuma līmenis vairumā dalībvalstu ir krietni zemāks par valsts nabadzības slieksni; tā kā minimālā ienākuma shēmu neizmantošanas līmenis tiek lēsts no 30 % līdz 50 % apmērā no atbilstīgajiem iedzīvotājiem, un tas apdraud šī atbalsta instrumenta mērķu sasniegšanu;

AF. tā kā ir jānodrošina cilvēku, kuri saskaras ar nabadzību, līdzdalība viņus ietekmējošas politikas izstrādē un novērtēšanā, lai palielinātu nabadzībā dzīvojošo cilvēku demokrātisko līdzdalību, iespēju paplašināšanu un sociālo emancipāciju, kā arī panāktu efektīvākus un taisnīgākus rezultātus no šīs politikas;

AG. tā kā tālāko reģionu nošķirtība, izolētība, mazā platība, sarežģītā topogrāfija un klimats, kā arī ekonomiskā atkarība no konkrētām nozarēm un produktiem nopietni ierobežo to attīstību; tā kā

---

56 *Eurostat*, Sociālo rezultātu pārskats, https://ec.europa.eu/eurostat/cache/dashboard/social-scoreboard.

nevienlīdzība ir viena no lielākajām sociālajām problēmām, ar ko saskaras tālākie reģioni, un tā kā tos nesamērīgi ietekmē augsts nabadzības un bezdarba līmenis, augsts mācību pārtraukšanas līmenis un augsts to cilvēku skaits, kuri nemācās, nestrādā un neapgūst arodu; tā kā iekšzemes kopprodukts tālākajos reģionos ir ievērojami zemāks par ES un dalībvalstu vidējiem rādītājiem (60 % no vidējā rādītāja ES 27 valstīs);

AH. tā kā faktori, kas veicina nabadzības ciklu lauku apvidos, ir specifiski un tādu neaizsargātu cilvēku problēmas, kas dzīvo lauku apvidos, atšķiras no tādu neaizsargātu cilvēku problēmām, kuri dzīvo pilsētu teritorijās; tā kā nodarbinātības iespēju, sabiedrisko pakalpojumu (tostarp izglītības un sabiedriskā transporta) un digitālās savienojamības trūkums, augstas enerģijas un transporta cenas un demogrāfiskās norises, piemēram, iedzīvotāju skaita samazināšanās, veicina nabadzības pieaugumu lauku apvidos; tā kā lauku apvidos dzīvojošās sievietes ir īpaši neaizsargātas pret nabadzību ierobežotās piekļuves nodarbinātībai, pakalpojumiem un sociālajam atbalstam dēļ; tā kā ES nabadzības novēršanas stratēģijā ir jāņem vērā šīs teritoriālās īpatnības un jānodrošina pielāgoti politikas risinājumi un finansēšanas mehānismi, kas efektīvi veicina sociālo iekļaušanu un teritoriālo kohēziju;

AI. tā kā attiecībā uz instrumentiem, kas saistīti ar nabadzības novēršanas stratēģiju, ir jānodrošina daudzlīmeņu koordinācija un integrācija; tā kā ir svarīgi izveidot stabilu pārvaldības mehānismu stratēģijas mērķu uzraudzībai; tā kā stratēģija dos rezultātus tikai tad, ja tai tiks piešķirti atbilstoši finanšu resursi un ja tās mērķus atbalstīs dažādi attiecīgie ES nozaru fondi; tā kā pašreizējās daudzgadu finanšu shēmas (DFS) noteikumi par nabadzību un sociālo iekļaušanu būtu jāatjauno, jānodrošina ar pienācīgu finansējumu un jānorobežo nākamajā DFS;

AJ. tā kā ir nepieciešami pārredzami un padziļināti datu vākšanas un ziņošanas mehānismi ES un dalībvalstu līmenī, lai uzraudzītu progresu attiecībā uz ESTP pamatmērķu sasniegšanu 2030. gadam, tostarp mērķi samazināt nabadzības vai sociālās atstumtības riskam pakļauto cilvēku skaitu vismaz par 15 miljoniem salīdzinājumā ar 2019. gada rādītājiem;

Uz nabadzības izskaušanu vērsta stratēģija

1. pauž bažas par to, ka 2024. gadā 93,3 miljoni cilvēku ES joprojām bija pakļauti nabadzības vai sociālās atstumtības riskam, ietverot 20 miljonus bērnu, kas nozīmē katru ceturto bērnu ES, un ka 27 miljoni cilvēku ES cieta no smagas materiālās un sociālās nenodrošinātības;

2. uzsver, ka nabadzība ir sarežģīta parādība, kas ietekmē visas dzīves jomas, sakņojas sistēmiskā un strukturālā netaisnībā un

mijiedarbojas ar vēsturisku nevienlīdzību, kuras pamatā ir dzimums un dzimuma izpausmes, rase un etniskā piederība, reliģija, migrācijas statuss, vecums, seksuālā orientācija un invaliditāte;

3. uzsver, ka piemērotākā nabadzības novēršanas politika ir politika, kas vispirms novērš nabadzības cēloņus; aicina īstenot visaptverošu pieeju profilaksei, kas risina nabadzības un sociālās atstumtības pamatcēloņus un daudzdimensionālos aspektus, kā arī punktus, kuros tie mijiedarbojas, attiecībā uz piekļuvi kvalitatīvām darbvietām, sociālo aizsardzību un minimālo ienākumu, sabiedriskajiem pakalpojumiem, izglītībai, agrīnās intervences pasākumiem, veselības aprūpei, pārtikai, mājokļiem, enerģijai un nodokļiem; uzsver, ka nabadzību iespējams novērst, tikai sekmējot politiku, kas nodrošina politisko, ekonomisko, sociālo un kultūras tiesību nedalāmību un universālumu;

4. atgādina, ka nabadzība nesamērīgi ietekmē marginalizētas un neaizsargātas sabiedrības grupas, piemēram, sievietes, ģimenes, cilvēkus ar dažādu rasu un etnisko izcelsmi, romus un klejotājus, bezpajumtniekus, bērnus aprūpes iestādēs, *LGBTQIA+* personas, vecāka gadagājuma un jaunākus cilvēkus, personas ar invaliditāti, cilvēkus, kuri saskaras ar diskrimināciju reliģijas vai pārliecības dēļ, cilvēkus, kuri saskaras ar hroniskām slimībām un atkarībām, neformālos aprūpētājus un vientuļos vecākus; uzsver nepieciešamību pēc mērķorientētiem pasākumiem, lai risinātu šo problēmu, īpašu uzmanību pievēršot tiem, kas ir visvairāk pakļauti ārkārtējai nabadzībai;

5. atgādina, ka ES ar Eiropas sociālo tiesību pīlāra rīcības plānu ir apņēmusies līdz 2030. gadam samazināt nabadzības vai sociālās atstumtības riskam pakļauto cilvēku skaitu vismaz par 15 miljoniem, tostarp samazinot šim riskam pakļauto bērnu skaitu vismaz par 5 miljoniem; uzsver, ka Eiropas Savienība un tās dalībvalstis nesasniegs savus nabadzības mazināšanas mērķus, ja netiks mainīta pieejas nabadzības novēršanai paradigma un nodrošināts pietiekams finansējums;

6. aicina Komisiju iesniegt visaptverošu, vērienīgu un pienācīgi finansētu nabadzības novēršanas stratēģiju, kurā iekļauti šādi vispārīgi mērķi un pamatnostādnes:

   a) atzīt nabadzību par cilvēka cieņas pārkāpumu, kas apdraud cilvēktiesību pilnīgu īstenošanu, un par pamatu tiesībās balstītas pieejas veicināšanai saskaņā ar starptautiskajiem tiesību aktiem, joīpaši Vispārējās cilvēktiesību deklarācijas 25. pantu;
   b) izvirzīt mērķi steidzami izskaust nabadzību vēlākais līdz 2035. gadam, pamatojoties uz ANO ilgtspējīgas attīstības mērķu un Eiropas sociālo tiesību pīlāra standartiem, vienlaikus izstrādājot arī starpposma progresa rādītājus, skaidrus atskaites punktus un uzraudzības sistēmu, kas ļauj pienācīgi koordinēt

politikas nostādnes un finansējuma vajadzības;

c) šā mērķa panākšanas nolūkā pienācīgi koordinēt ES un dalībvalstu, kā arī attiecīgā gadījumā reģionu darbības, ievērojot subsidiaritātes principu;

d) īstenot visaptverošu, uz cilvēku orientētu un integrētu dzīves cikla pieeju ilgtermiņa nabadzības novēršanas politikai, apvienojot universālus un mērķtiecīgus pasākumus, sākot jau bērnībā un visos dzīves posmos, ar mērķi izskaust nabadzību un veicināt sociālo iekļaušanu kā starpnozaru kritēriju nozaru politikā;

e) panākt cilvēku ar dzīves pieredzi nabadzības jomā līdzdalību viņus ietekmējošas politikas nostādņu noteikšanā, īstenošanā un novērtēšanā iekļaujošā, efektīvā un pārredzamā veidā, kas iet roku rokā ar metodiku un spēju veidošanu;

f) īstenot fundamentālu un horizontālu nediskriminācijas principu visā nabadzības novēršanas stratēģijā, lai risinātu strukturālo nevienlīdzību un sabiedrības stigmas, kas sakņojas diskriminācijā un saasina nabadzību un sociālo atstumtību;

g) piešķirt atbilstošus un ilgtspējīgus budžeta resursus nabadzības novēršanas pasākumiem, izmantojot DFS un valstu budžeta mehānismus, lai atbalstītu nabadzības novēršanas stratēģijas pilnīgu īstenošanu un nodrošinātu tās ilgtermiņa ietekmi;

7. aicina Komisiju atzīt strukturālās saiknes starp nabadzību un ar dzimumu saistītu vardarbību un risināt ar dzimumu saistītas vardarbības jautājumu kā svarīgu stratēģiju nabadzības, jo īpaši sieviešu un bērnu nabadzības, izskaušanai, atzīstot, ka visu veidu vardarbības izskaušana ir būtiska, lai sievietes varētu pilnvērtīgi iesaistīties savās kopienās un ekonomikā, piekļūt izglītībai, nodarbinātībai un sociālajiem pakalpojumiem un tādējādi panākt finansiālu neatkarību; mudina Komisiju un dalībvalstis palielināt publiskās investīcijas politikā, kas vērsta pret dzimumbalstītu vardarbību; atzinīgi vērtē to, ka ES ir ratificējusi Stambulas konvenciju, un aicina Bulgāriju, Čehiju, Ungāriju, Lietuvu un Slovākiju nekavējoties pabeigt ratifikācijas procesu; aicina Komisiju nodrošināt Direktīvas par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē efektīvu īstenošanu, garantējot, ka sievietēm, kuras saskaras ar nabadzību un cita veida vardarbību, ir atbilstīga un beznosacījumu piekļuve patversmēm, cietušo atbalsta pakalpojumiem, juridiskam atbalstam un sociālajai labklājībai neatkarīgi no viņu uzturēšanās vai imigranta statusa;

Taisnīgi darba apstākļi un taisnīgāks ienākumu un bagātības sadalījums

8. aicina Komisiju un dalībvalstis īstenot mērķi, lai panāktu pilnīgu un pienācīgu nodarbinātību, arī atbilstošusociālo aizsardzību, ikvienam un ienākumu un bagātības taisnīgu sadali kā ekonomikas un sociālās politikas vadlīniju; šajā kontekstā aicina Komisiju un dalībvalstis stiprināt savu aktīvā darba tirgus politiku, jo īpaši attiecībā uz tiem,

kuri ir vistālāk no nodarbinātības; uzsver, ka efektīvai aktīva darba tirgus politikai vajadzētu ietvert ne tikai piekļuvi nodarbinātībai, bet arī pakalpojumus, kas ļauj cilvēkiem saglabāt nodarbinātību;

9. aicina Komisiju un dalībvalstis veicināt politiku, kas aizsargātu un sekmētu darba tiesības, kvalitatīvas darbvietas, stabilas darba attiecības un aizsardzību pret nepamatotu atlaišanu, taisnīgu atalgojumu, tostarp vienādu samaksu par vienādu darbu un vienādu samaksu sievietēm un vīriešiem, mūžizglītību, kvalifikācijas celšanu un pārkvalifikāciju, veselību un drošību darbavietā, nediskrimināciju un piekļuvi pienācīgai sociālajai aizsardzībai; šajā sakarā atzinīgi vērtē paziņojumu par kvalitatīvu darbvietu ceļvedi, lai nodrošinātu taisnīgu pāreju visiem darba ņēmējiem un pašnodarbinātajām personām, jo īpaši palielinot koplīguma sarunu tvērumu; uzsver, ka šis ceļvedis sniedz iespēju noteikt individuālas tiesības uz apmācību un mūžizglītību; uzsver, ka viens no divpadsmit strādājošajiem visā ES joprojām saskaras ar nodarbinātu personu nabadzību; šajā kontekstā uzstāj, ka ES nedrīkstētu būt nodarbinātu personu nabadzība, un mudina Komisiju un dalībvalstis nopietni risināt šo problēmu, novēršot strukturālus šķēršļus, kas nav saistīti tikai ar darbvietu kvalitāti, ietverot piekļuvi bērnu aprūpes pakalpojumiem un atbalstu tiem, uzlabojot kvalifikāciju atzīšanu un risinot pielāgotas karjeras atbalsta un apmācības atbalsta trūkumu; uzsver, ka Direktīvas (ES) 2022/2041 par adekvātām minimālajām algām transponēšana būs ļoti svarīga, lai novērstu un apkarotu nabadzības risku darba ņēmēju vidū, vienlaikus stiprinot stimulus strādāt;

10. uzsver nepieciešamību stiprināt demokrātisku līdzdalību darbā kā instrumentu nodarbinātu personu nabadzības apkarošanai, izmantojot tiesības organizēties un uz kolektīvu rīcību, kā arī uzlabojot koplīguma sarunas, izmantojot arodbiedrību tiesības, proti, brīvību dibināt arodbiedrības un pievienoties tām, uzlabojot darba un privātās dzīves līdzsvaru un nodrošinot taisnīgus darba apstākļus, tostarp darba laiku, un pielāgojot darba apstākļus cilvēku vajadzībām;

11. uzsver nepieciešamību stiprināt valsts nodarbinātības dienestus, apmācības ceļus un darba meklēšanas atbalsta sistēmas cilvēkiem, kas dzīvo nabadzībā, un neaizsargātām grupām, jo īpaši ilgstošiem bezdarbniekiem un mazkvalificētām personām; uzsver individuālu norādījumu, neformālo prasmju atzīšanas un apmācības sasaistes ar kvalitatīvām darba iespējām nozīmi; aicina dalībvalstis nodrošināt valsts sistēmu izstrādi un paplašināšanu neformālās un ikdienējās mācīšanās validēšanai, ļaujot atzīt praktisko pieredzi tādās nozarēs kā būvniecība, lauksaimniecība, veselības aprūpe un sociālā aprūpe, viesmīlība, ražošana, amatniecība, loģistika un informācijas un komunikācijas tehnoloģijas, pamatojoties uz Padomes 2012. gada 20. decembra ieteikumu par neformālās un ikdienējās mācīšanās

validēšanu[57];

12. uzsver, ka ir svarīgi atbalstīt sieviešu uzņēmējdarbības un pašnodarbinātības iespējas, jo īpaši lauku, salu un citos ģeogrāfiski attālos apgabalos, lai panāktu labāku ekonomisko iekļaušanu un dzimumu līdztiesību un apkarotu nabadzību, radītu vietējās darbvietas un veicinātu iekļaujošu ekonomikas attīstību; aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt mērķtiecīgu atbalstu sievietēm uzņēmējām, uzlabojot piekļuvi finansējumam, apmācībai uzņēmējdarbības jomā, digitālajiem rīkiem un tirgiem; aicina Komisiju izstrādāt politiku, kas atvieglotu sieviešu piekļuvi kvalitatīvām darbvietām un uzņēmējdarbības ceļiem, stimulējot uzņēmumus pieņemt darbā un atbalstīt sievietes, jo īpaši vientuļās mātes, un nodrošināt elastīgu darba režīmu;

13. uzsver, ka segregācija bērnu ar invaliditāti piekļuvē vispārējai izglītībai noved pie sociālās atstumtības un joprojām ir problēma visā ES; aicina ar nabadzības novēršanas stratēģiju nodrošināt bērniem ar invaliditāti piekļuvi izglītībai gan fiziskās infrastruktūras, gan izglītības resursu ziņā, lai garantētu vienlīdzīgas iespējas visiem skolēniem; uzsver pieejamu palīgtehnoloģiju un mākslīgā intelekta (MI) potenciālu uzlabot iekļaujošu mācīšanu skolēniem ar invaliditāti, piedāvājot personalizētu atbalstu, pielāgošanās rīkus un labāku komunikāciju; mudina dalībvalstis ieguldīt šajās tehnoloģijās un nodrošināt, ka skolotāji ir apmācīti tās efektīvi integrēt; turklāt aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt stingrus aizsardzības pasākumus pret intelektuālās attīstības traucējumu vai īpašu izglītības vajadzību nepareizu diagnozi romu bērniem, kas izraisa izglītības segregāciju; uzsver, cik svarīga ir nediskriminējoša novērtēšanas prakse, kā arī iekļaujoša izglītības politika, kurā tiek ievērotas visu bērnu tiesības un cieņa pret viņiem;

14. iesaka Komisijai un dalībvalstīm ņemt vērā pieeju, kas pausta ANO īpašā referenta ārkārtējas nabadzības un cilvēktiesību jautājumos 2023. gada ziņojumā, lai novērstu nabadzību, nodrošinot efektīvu piekļuvi darbam un tiecoties pēc pilnīgas nodarbinātības un kvalitatīvu darbvietu sasniegšanas, proti, izveidojot vai stiprinot īpašus instrumentus, kuru galvenais mērķis ir novērst bezdarbu un nepietiekamu nodarbinātību, sniedzot personalizētu atbalstu un palielinot to cilvēku nodarbinātības iespējas, kuri ir vistālāk no darba tirgus, jo īpaši runājot par cilvēkiem, kas nāk no nelabvēlīgā situācijā esošām un neaizsargātām grupām, piemēram, romiem un personām ar invaliditāti; uzskata, ka šajos instrumentos būtu jāņem vērā gan privātā, gan publiskā sektora loma un dalībvalstu sociālā atbildība;

15. uzskata, ka sociālā ekonomika ir ES sociālās tirgus ekonomikas būtisks elements un ESTP un tā mērķrādītāju īstenošanas virzītājspēks, bieži nodrošināda neaizsargātu un atstumtu grupu

---

57 OV C 398, 22.12.2012., 1. lpp.

nodarbinātību; aicina īstenot nabadzības novēršanas stratēģiju, lai stiprinātu sociālo ekonomiku saskaņā ar ES sociālās ekonomikas rīcības plānu un Ljēžas ceļvedi sociālajai ekonomikai Eiropas Savienībā; atkārtoti aicina Komisiju izpētīt inovatīvus finansēšanas mehānismus, piemēram, sociālās ietekmes obligācijas, lai finansētu projektus, kas atbalsta sociālās ekonomikas attīstību ES[58];

16. aicina Komisiju un dalībvalstis, ņemot vērā dzīves dārdzības krīzi, nodrošināt piekļuvi pieejamām būtiskām precēm un pakalpojumiem, piemēram, pārtikai, enerģijai, ūdenim, mājokļiem, transportam un sakariem;

Piekļuve kvalitatīviem sabiedriskajiem pakalpojumiem, sociālajai aizsardzībai un atbalsta pasākumiem

17. mudina Komisiju un dalībvalstis novērst nabadzību, sekmējot publisko politiku, kas nodrošina politisko, ekonomisko, sociālo un kultūras tiesību nedalāmību un universālumu; uzstāj uz daudznozaru pieejas nozīmi un nabadzības un sociālās atstumtības novēršanu, jo īpaši veicinot piekļuvi mājoklim, sabiedriskām telpām un pakalpojumiem, veselības aprūpei, labklājībai un dzīves kvalitātei; aicina dalībvalstis izstrādāt metodiku, lai novērtētu strukturālos vai sistēmiskos šķēršļus nabadzības un sociālās atstumtības izskaušanai un pilnvērtīgai līdzdalībai sabiedrībā neatkarīgi no tā, vai šie šķēršļi ir sastopami to tiesību sistēmās un publiskajā politikā vai to īstenošanā teritoriālā līmenī;

18. aicina ES nabadzības novēršanas stratēģijā iekļaut kvalitatīvus rādītājus, lai labāk atspoguļotu nabadzības daudzdimensionālos aspektus;

19. aicina Komisiju un dalībvalstis ievērojami palielināt publiskos ieguldījumus politikas jomās, kas garantē sociālās tiesības, nodrošinot vispārēju piekļuvi augstas kvalitātes sabiedriskajiem pakalpojumiem un vispārējas ekonomiskas un sociālas nozīmes precēm un pakalpojumiem, piemēram, pienācīgam mājoklim, pārtikai, ūdenim, sanitārijai, enerģijai, transportam, sakariem, kā arī kultūras un atpūtas aktivitātēm; uzsver, ka piekļuve veselīgam un cenas ziņā pieejamam uzturam ir būtiska vajadzība, jo īpaši personām un ģimenēm, kuras dzīvo ārkārtējā nabadzībā, bērniem, vientuļiem vecāka gadagājuma cilvēkiem un marginalizētām kopienām; uzsver šādu ieguldījumu nozīmi, lai pārtrauktu nabadzības ciklu no paaudzes paaudzē un veicinātu sociālo un nodarbinātības iekļaušanu, jo īpaši tādās jomās kā izglītība, tostarp pirmsskolas izglītība un aprūpe, veselības aprūpe, tostarp psihoemocionālās veselības aprūpe, un sociālā aizsardzība;

20. aicina Komisiju atbalstīt dalībvalstis tādas mājokļu politikas

---

58 Eiropas Parlamenta 2022. gada 6. jūlija rezolūcija par ES sociālās ekonomikas rīcības plānu (OV C 47, 7.2.2023., 171. lpp.).

veicināšanā, kas nodrošina vispārēju piekļuvi pienācīgam un cenas ziņā pieejamam mājoklim saskaņā ar ANO ilgtspējīgas attīstības mērķiem un Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju, proti, tās 25. pantu, un ietver konkrētus pasākumus bezpajumtniecības problēmas risināšanai; aicina Komisiju nodrošināt, lai Eiropas pieejamu mājokļu plāns atbilstu visu ES valstu mājokļu vajadzībām, vienlaikus ievērojot subsidiaritātes principu un īpašu uzmanību pievēršot nabadzīgiem cilvēkiem, neaizsargātiem bērniem, jauniešiem un marginalizētām kopienām; uzsver cenas ziņā pieejamu un piekļūstamu mājokļu būtisko lomu deinstitucionalizācijas atbalstīšanā un nabadzības, nepietiekama mājokļa vai atbalsta trūkuma izraisītas institucionalizācijas novēršanā[59]; prasa, lai šajā plānā tiktu paredzēts ievērojams ES finansējums sabiedrisko un sociālo mājokļu fonda paplašināšanai un renovācijai; aicina pārskatīt valsts atbalsta noteikumus, lai dalībvalstis varētu veikt lielākus ieguldījumus sabiedriskajos un sociālajos mājokļos, veikt pasākumus bezpeļņas sektora un sociālās ekonomikas sociālo un kooperatīvo mājokļu shēmu atbalstam, kā arī pasākumus īrnieku aizsardzībai, mājokļu stabilitātes nodrošināšanai, nepamatotu piespiedu izlikšanu novēršanai un spekulatīvas prakses apkarošanai;

21. mudina Komisiju atbalstīt dalībvalstis, vienlaikus ievērojot subsidiaritātes principu, tādu programmu un pasākumu kā "Mājoklis vispirms" īstenošanā un paplašināšanā, lai risinātu un novērstu bezpajumtniecības problēmu, īpašu uzmanību pievēršot bērnu bezpajumtniecībai un atzīstot bezpajumtniecību par vienu no smagākajām un redzamākajām nabadzības un sociālās atstumtības formām; mudina Komisiju nākt klajā ar pamatīgu rīcības plānu ar konkrētiem mērķiem, lai līdz 2030. gadam izskaustu bezpajumtniecību visā ES, kurā ir jāiekļauj konkrēti pasākumi, lai novērstu bezpajumtniecību kopumā, bērnu un ģimeņu bezpajumtniecību, bezpajumtniecību darbvietu zaudēšanas un nedrošu darba apstākļu dēļ, un lai risinātu sieviešu bezpajumtniecības problēmu, ko bieži izraisa vardarbība ģimenē, kā arī pasākumus, lai uzlabotu mājokļu piekļūstamību personām ar invaliditāti un vecāka gadagājuma cilvēkiem;

22. aicina dalībvalstis izveidot un atbalstīt centrus, kas paredzēti bezpajumtniekiem, piedāvājot pamata un specializētu medicīnisko aprūpi, kas pielāgota bezpajumtnieku vajadzībām, tostarp fiziskās un psihoemocionālās veselības pakalpojumus, ko papildina izglītības programmas, kuru mērķis ir novērst narkotiku lietošanu, tostarp konsultācijas, un prasmju attīstības iniciatīvas, lai atbalstītu reintegrāciju sabiedrībā; aicina Komisiju sniegt norādījumus un veicināt paraugprakses apmaiņu starp dalībvalstīm, lai nodrošinātu

---

59 *Eurofound*, *Paths towards independent living and social inclusion in Europe*, Eiropas Savienības Publikāciju birojs, Luksemburga, 2024. gads.

šo centru efektīvu un humānu darbību;

23. aicina Komisiju un dalībvalstis pieņemt efektīvus pasākumus un politiku, lai īstenotu principu "vienāds atalgojums par vienādu darbu", apkarojot nevienlīdzību un diskrimināciju darbavietā, jo īpaši to, kuras pamatā ir dzimums, rase vai etniskā izcelsme, invaliditāte, vecums, sociālekonomiskā izcelsme, seksuālā orientācija, dzimumidentitāte vai imigranta statuss; uzsver, cik svarīgi ir ātri īstenot Direktīvu (ES) 2023/970 par vienādu darba samaksu par vienādu darbu, kā arī rīkot informatīvas kampaņas un apmācības par apzinātiem un neapzinātiem aizspriedumiem, lai novērstu šādu nevienlīdzību un diskrimināciju;

24. aicina piemērot jaunus paātrinātus centienus novērst vīriešu un sieviešu nodarbinātības atšķirības un dzimumu darba samaksas un pensiju atšķirības un palielināt investīcijas sabiedriskajos pakalpojumos un sociālajā infrastruktūrā; mudina Komisiju aicināt dalībvalstis izstrādāt mērķtiecīgus pasākumus, lai nodrošinātu pienācīgu pensijas līmeni, tai skaitā automātisku indeksāciju;

25. aicina dalībvalstis izstrādāt politiku, kas stiprinātu maternitātes, paternitātes, vecāku un aprūpētāju tiesības, veicinot darba un privātās dzīves līdzsvaru, ietverot elastīgu darba režīmu, atvieglojot sieviešu piekļuvi garantētiem ienākumiem bērna kopšanas atvaļinājuma laikā un atbalstot sieviešu atgriešanos darbā pēc grūtniecības un dzemdību atvaļinājuma, kā arī nodrošinot pienācīgus apstākļus barošanai ar krūti darbavietā; mudina dalībvalstis ieviest un veicināt pieejama un pienācīgi kompensēta paternitātes atvaļinājuma politiku, nodrošinot iespēju tēviem veidot ciešu saikni ar saviem bērniem, vienādi dalīt aprūpes pienākumus un izmantot nepieciešamo prombūtni no darba, lai atbalstītu bērna agrīno attīstību un ģimenes labbūtību;

26. uzsver neapmaksātā aprūpes darba nesamērīgo ietekmi uz sieviešu ekonomisko drošību; aicina dalībvalstis stiprināt savas publiskās, nacionālās un reģionālās aprūpes sistēmas, lai nodrošinātu, ka visiem cilvēkiem, gan vecākiem, gan jaunākiem, neatkarīgi no viņu izcelsmes, ir pieejami profesionāli aprūpes pakalpojumi, kas garantē labus darba apstākļus aprūpes speciālistiem; uzsver, ka aprūpes pakalpojumi mājās ir būtiski, lai nodrošinātu kvalitatīvu, uz personu orientētu aprūpi cilvēkiem, kuriem tā nepieciešama, tostarp vecāka gadagājuma cilvēkiem, kā arī augstas kvalitātes bērnu aprūpi; mudina dalībvalstis izpētīt iespēju ieviest praksi un pasākumus, kas sniegtu atbalstu neformālajiem aprūpētājiem, jo īpaši tiem, kuri rūpējas par personām no maznodrošinātām mājsaimniecībām, kas pēc profesionālas novērtēšanas tiek uzskatītas par nespējīgām dzīvot patstāvīgi, lai atbalstītu cieņpilnu, uz kopienu balstītu aprūpi;

27. aicina dalībvalstis izstrādāt politikas nostādnes un nodrošināt atgriešanās atbalsta pieejamību darba ņēmējiem, jo īpaši sievietēm,

kuras ģimenes pienākumu dēļ vairākus gadus nav bijušas daļa no darbaspēka;

28. mudina dalībvalstis nodrošināt vispārēju piekļuvi cenas ziņā pieejamai, augstas kvalitātes valsts veselības aprūpei visiem, tostarp pirmsdzemdību, mātes, jaundzimušo un bērnu veselības aprūpei, tostarp primārajai profilaksei, vakcinācijas programmām un primārajai aprūpei, piekļuvi diagnostikai, ārstēšanai un rehabilitācijai, kā arī piekļuvi daudzveidīgai medicīniskai un terapeitiskai specializētai ārstēšanai, garantējot visām sievietēm tiesības uz seksuālās un reproduktīvās veselības aprūpi, arī mērķorientētiem pasākumiem, lai nodrošinātu agrīnu identificēšanu un iejaukšanos tiem, kuriem draud veselības un attīstības problēmas, kā arī lai uzlabotu mērķtiecīgus agrīnās bērnības intervences pakalpojumus, kuru mērķis ir veicināt bērnu attīstību, labklājību un sociālo iekļaušanu;

29. atzīst menstruālās higiēnas preču nabadzību par strukturālu nabadzības un dzimumu nevienlīdzības veidu ES, kas skar aptuveni 10 % menstruējošo iedzīvotāju; uzsver tās nesamērīgo ietekmi uz sievietēm un meitenēm ar zemiem ienākumiem, bēgļiem, patvēruma meklētājiem, jauniešiem, bezpajumtniekiem, personām ar invaliditāti un citām neaizsargātām personām; uzsver, ka menstruālās higiēnas preču nabadzība nopietni ierobežo līdzdalību sociālajā, izglītības un profesionālajā dzīvē; aicina Komisiju kā daļu no ES nabadzības apkarošanas stratēģijas izstrādāt visaptverošu rīcības plānu ar mērķi nodrošināt bezmaksas vai cenas ziņā pieejamu piekļuvi menstruālās higiēnas precēm, informācijai un atbilstošām sanitārajām telpām, jo īpaši sabiedriskās vietās, piemēram, izglītības iestādēs, darba vietās, sabiedriskās ēkās un uzņemšanas centros;

30. aicina dalībvalstis stiprināt publiskās, universālās un solidārās sociālā nodrošinājuma sistēmas, lai nodrošinātu pilnīgu un efektīvu sociālo aizsardzību visiem, tostarp darba ņēmējiem, pašnodarbinātajiem un pensionāriem, un lai novērstu un risinātu nabadzības un nodarbinātu personu nabadzības pamatcēloņus saskaņā ar Padomes 2019. gada ieteikumu par darba ņēmēju un pašnodarbināto personu piekļuvi sociālajai aizsardzībai; uzstāj, ka ir svarīgi risināt problēmas, ar kurām saskaras cilvēki nestabilā vai nestandarta nodarbinātībā, jo īpaši jaunieši, kas saskaras ar diskrimināciju vecuma dēļ un kam nav pietiekamas iemaksu vēstures, lai piekļūtu sociālā nodrošinājuma pabalstiem, kā arī mākslinieki un kultūras un radošo nozaru darbinieki; aicina dalībvalstis risināt nabadzības problēmu vecāka gadagājuma cilvēku vidū, veicot īpašus pasākumus, pastiprinātu uzmanību pievēršot sievietēm, kuras tas skar nesamērīgi vairāk; aicina dalībvalstis savās pensiju shēmās pienācīgi ņemt vērā darba kavējumus vecāku atvaļinājuma dēļ;

31. uzsver, ka nabadzības novēršanas stratēģijā būtu jārisina neformālās ekonomikas problēma, ņemot vērā, ka tā joprojām ir plaši izplatīta

visā ES, kā rezultātā rodas darbvietas bez piekļuves tiesībām, pienācīgas algas, sociālās aizsardzības vai veselības un drošības standartiem darbā; mudina dalībvalstis izveidot iekļaušanas ceļus starp neformālo un formālo ekonomiku, piemēram, ieviešot vienkāršotas reģistrācijas procedūras sezonas strādniekiem, roku darba veicējiem un mājsaimniecībās nodarbinātajiem;

32. aicina dalībvalstis risināt jauniešu nabadzības un sociālekonomiskās nevienlīdzības problēmu, atzīstot, ka jauniešus nesamērīgi skar bezdarbs, nestabila nodarbinātība, mājokļa zaudēšana un sociālā neaizsargātība; uzsver, ka jaunieši ir lielākoties pārstāvēti nozarēs, kurām raksturīgs nepilna laika, sezonāls, nestabils un nedeklarēts darbs, un ka jauniešu, kuri nemācās, nestrādā vai neapgūst arodu, līmenis vairākās dalībvalstīs joprojām ir pastāvīgi augsts un vairāk nekā divas reizes augstāks nekā kopējais bezdarba līmenis ES; uzsver nepieciešamību stiprināt Garantiju jauniešiem kā galveno instrumentu jauniešu iekļaušanas darba tirgū veicināšanai, kā arī nepieciešamību izmantot stratēģiju, lai attīstītu lielāku sinerģiju starp šo instrumentu un Eiropas Garantiju bērniem, un stiprināt abus instrumentus, pieņemot mērķorientētus pasākumus, veicinot cenas ziņā pieejamu mājokļu risinājumus jauniešiem gaidāmajā cenas ziņā pieejamu mājokļu plānā un uzlabojot pielāgotus psihoemocionālās veselības atbalsta un sociālās iekļaušanas pakalpojumus, kas īpaši paredzēti jauniešiem; aicina sniegt lielāku atbalstu jauniešiem, kuri pāriet no alternatīvās aprūpes, lai nodrošinātu stabilu un cieņpilnu ceļu uz pieaugušo dzīvi, proti, nodrošinot uzlabotu piekļuvi apmācības un nodarbinātības iespējām vai atbalstu universitātes vai profesionālās izglītības un apmācības jomā, lai šajā kritiskajā periodā mazinātu nabadzības, sociālās atstumtības un bezpajumtniecības risku;

33. aicina Komisiju un dalībvalstis apsvērt slēptās nabadzības parādības, lai apkarotu nabadzībā dzīvojošu cilvēku stigmatizāciju un pieejamo sociālo pabalstu neizmantošanu;

34. uzsver, ka ir svarīgi pārvarēt administratīvus šķēršļus, kas var traucēt mazāk aizsargātām grupām, piemēram, romiem, piekļūt pamatpakalpojumiem un sociālajai aizsardzībai, jo šie šķēršļi veicina nabadzības un atstumtības saglabāšanos un pastiprināšanos; uzsver, ka valsts identifikācijas numuri varētu veicināt vienlīdzīgu piekļuvi pamatpakalpojumiem, vienlaikus saglabājot administratīvo skaidrību un atbildību;

35. aicina Komisiju un dalībvalstis pārskatīt attiecīgos tiesību aktus, lai nepārprotami aizliegtu diskrimināciju sociālekonomiskā statusa dēļ, atzīstot tās mijiedarbību ar citiem diskriminācijas veidiem; uzsver, ka ir nepieciešams skaidrs juridiskais pamats, lai nodrošinātu īstenojamas tiesības un aizsardzību cilvēkiem, kuri saskaras ar nabadzību un sociālo atstumtību; turklāt aicina Padomi pieņemt savu nostāju par horizontālo diskriminācijas novēršanas direktīvu, lai

sāktu iestāžu sarunas;

36. aicina dalībvalstis pārskatīt politikas nostādnes un pasākumus, kas soda cilvēkus, kuri dzīvo ārkārtējā nabadzībā, un sankcijas pret tiem, kas sniedz atbalstu; uzsver, ka šādi pasākumi bieži vien apdraud cieņu, palielina atstumtību un neveicina ilgtermiņa sociālās iekļaušanas mērķu sasniegšanu;

37. mudina dalībvalstis izpētīt un īstenot proaktīvus mehānismus, lai nodrošinātu, ka visas personas, kurām ir tiesības saņemt sociālos pabalstus, jo īpaši tās, kas ietilpst sociālās palīdzības mērķgrupās, tiek efektīvi informētas par tiem un saņem piekļuvi, tādējādi samazinot neizmantotos pabalstus, tostarp samazinot pabalstu pieprasījumu administratīvo slogu, nodrošinot lielāku pārredzamību un nodrošinot, ka darbinieki ir apmācīti sazināties ar cilvēkiem, kuri saskaras ar nabadzību, un palīdzēt viņiem, lai veidotu uzticību attiecīgajām iestādēm;

38. pauž nožēlu, ka ES stratēģiskā satvara romu jautājumos 2021.–2030. gadam mērķis samazināt nabadzības plaisu starp romu kopienām un kopējo iedzīvotāju skaitu vismaz uz pusi joprojām ir tālu no sasniegšanas; uzsver, ka ES nabadzības novēršanas stratēģijai vajadzētu būt kopīgam mērķim – veicināt pamattiesības, mazināt nevienlīdzību un risināt strukturālās diskriminācijas problēmu – ar ES romu stratēģisko satvaru un Eiropas Garantiju bērniem; uzsver, ka ir svarīgi nodrošināt, lai šīs iniciatīvas tiktu īstenotas sinerģijā, jo īpaši bērnu nabadzības apkarošanā un paaudžu maiņu apburtā loka pārtraukšanā romu ģimenēs un klejotāju kopienās;

39. uzsver pieaugošo digitālo plaisu, kas var padziļināt nabadzību, ierobežojot piekļuvi informācijai, un nepieciešamību pēc pasākumiem, lai risinātu maznodrošinātu un marginalizētu grupu, tostarp vecāka gadagājuma cilvēku, digitālās atstumtības problēmu; šajā sakarā aicina Komisiju un dalībvalstis veicināt neaizsargātu grupu digitālo iekļaušanu, izmantojot pasākumus un atbalsta programmas, kas nodrošina viņu piekļuvi digitālajām tehnoloģijām, infrastruktūrai un savienojamībai, kā arī apmācību digitālo pamatprasmju jomā; iesaka iekļaut skaidrus rādītājus digitālās iekļaušanas uzraudzībai, jo īpaši bērnu vidū, vienlaikus turpinot aizsargāt viņu un pusaudžu aktivitātes tiešsaistē;

40. uzskata, ka ES digitālās desmitgades politikas programmā noteiktais mērķis par galveno sabiedrisko pakalpojumu pilnīgu digitalizāciju var saasināt nevienlīdzību, jo īpaši starp pilsētu un lauku apvidiem, vecuma grupām un sociālekonomiskajām grupām, attālinoties no individualizēta atbalsta; šajā sakarā uzsver nepieciešamību panākt līdzsvaru starp sabiedrisko pakalpojumu un pārvaldes digitalizācijas procesu un neaizsargāto grupu vajadzībām; aicina Komisiju un dalībvalstis risināt šo jautājumu saistībā ar nabadzības novēršanas stratēģiju un valstu rīcības plāniem, nodrošinot nepieciešamos

resursus, klātienes atbalstu un pienācīgu apmācību darbiniekiem galvenajos valsts pārvaldes dienestos, lai panāktu vienlīdzīgu piekļuvi sabiedriskajiem pakalpojumiem un novērstu digitālās plaisas paplašināšanos;

41. atgādina, ka algoritmu un mākslīgā intelekta sistēmu pieaugošā izmantošana būtiskos sabiedriskajos pakalpojumos var radīt ievērojamu risku pastiprināt esošos diskriminācijas veidus, jo īpaši pret cilvēkiem, kuri dzīvo nabadzībā; šajā sakarā mudina Komisiju veicināt mākslīgā intelekta sistēmas, kas ir ētiskas pēc savas būtības, un nodrošināt horizontālo nediskriminācijas principu visos ES noteikumos, kuri attiecas uz mākslīgo intelektu;

42. uzsver, ka nabadzība un psihoemocionālā veselība ir cieši saistītas un ka tās var viena otru negatīvi ietekmēt; iesaka dalībvalstīm stiprināt atbalstu cilvēkiem, tostarp ģimenēm un bērniem neaizsargātās situācijās, izmantojot psihoemocionālās veselības un psihosociālā atbalsta pakalpojumus, un nodrošināt pietiekamu resursu un pienācīgi apmācītu speciālistu nodrošināšanu, lai šos pakalpojumus sniegtu efektīvi;

43. uzsver, ka ir svarīgi ir nodrošināt ikvienas personas tiesības piekļūt kultūrai, radīt un piedalīties tajā, kā arī izskaust ekonomisko, sociālo un teritoriālo diskrimināciju kultūras pieejamības jomā;

44. uzsver, ka klimata pārmaiņas nesamērīgi ietekmē cilvēkus, kuriem draud nabadzība un sociālā atstumtība; atkārtoti uzsver, ka zaļajai un digitālajai pārkārtošanai ir jābūt sociāli taisnīgai un iekļaujošai; aicina ES nabadzības novēršanas stratēģijā iekļaut atbilstošus un mērķorientētus pasākumus, kas stiprina un papildina centienus taisnīgas pārejas virzienā, nodrošinot visaptverošu pieeju sociālās un ekonomiskās nevienlīdzības novēršanai; mudina Komisiju 2028.–2034. gada DFS atvēlēt pietiekamu finansējumu ieguldījumiem cilvēku atbalstīšanā šo pāreju laikā, īpašu uzmanību pievēršot mājsaimniecībām ar zemiem ienākumiem;

45. uzsver, ka cilvēki, kas dzīvo lauku apvidos, attālās kopienās un apgabalos ar zemu sabiedrisko pakalpojumu blīvumu, ir vairāk pakļauti nabadzības un sociālās atstumtības riskam nodarbinātības iespēju, sabiedrisko pakalpojumu (tostarp izglītības un sabiedriskā transporta), digitālās savienojamības trūkuma un augsto enerģijas un transporta cenu dēļ; aicina nabadzības novēršanas stratēģijā ņemt vērā šajās teritorijās dzīvojošo cilvēku īpašās vajadzības;

Stratēģija, kas pievēršas bērnu nabadzībai

46. pauž nožēlu par to, ka ir palielinājies to bērnu skaits, kuri ir pakļauti nabadzības un sociālās atstumtības riskam; aicina Komisiju nodrošināt, lai nabadzības novēršanas stratēģija aktīvi apkarotu bērnu nabadzību, izmantojot dzīves cikla pieeju, ņemot vērā, ka bērnu dzīves pirmie gadi ir izšķiroši svarīgi viņu fiziskajai,

psihoemocionālajai, kognitīvajai, sociālajai un emocionālajai attīstībai un viņu mūža piepildījumam, lai pārtrauktu paaudžu nabadzības ciklu;

47. atgādina par Komisijas priekšsēdētājas Urzulas fon der Leienas 2019. gadā pausto apņemšanos nodrošināt, ka ikvienam bērnam Eiropā, kuram draud nabadzība vai sociālā atstumtība, ir piekļuve pamattiesībām, piemēram, veselības aprūpei un izglītībai, un pēc tam 2021. gadā pieņemto Padomes ieteikumu, ar ko izveido Eiropas Garantiju bērniem; uzsver, ka Garantijas bērniem mērķus nevar sasniegt bez vērienīga un īpaši šim nolūkam paredzēta budžeta gan ES, gan valstu līmenī; šajā sakarībā atkārtoti aicina Eiropas Garantijai bērniem piešķirt ievērojamu īpašu budžetu vismaz 20 miljardu EUR apmērā; uzsver steidzamo nepieciešamību piešķirt šo īpašo budžetu nākamajā daudzgadu finanšu shēmā, lai risinātu arvien pieaugošo bērnu nabadzības un sociālās atstumtības problēmu;

48. aicina Komisiju atbalstīt dalībvalstis Eiropas Garantijas bērniem tūlītējā stiprināšanā un pilnīgā īstenošanā, lai nodrošinātu piekļuvi efektīvai un bezmaksas veselības aprūpei, izglītībai, pirmsskolas izglītībai un aprūpei, efektīvu piekļuvi atbilstošam un pienācīgam mājoklim un veselīgam uzturam visiem bērniem, kuriem tas ir nepieciešams; šajā kontekstā uzsver, cik svarīga ir efektīva un vispārēja piekļuve cenas ziņā pieejamām skolas pusdienām; uzsver Eiropas Garantijas bērniem centrālo lomu cīņā pret bērnu nabadzību un sociālo atstumtību un iesaka pienācīgi koordinēt un sasaistīt šo instrumentu ar nabadzības novēršanas stratēģiju; uzsver, cik svarīgi ir, lai dalībvalstis to pilnībā un savlaicīgi īstenotu; aicina Komisiju un dalībvalstis darīt pieejamus un pilnībā izmantot visus resursus, tostarp ESF+ un Atveseļošanas un noturības mehānismu, lai efektīvi īstenotu Eiropas Garantiju bērniem, vienlaikus nodrošinot arī lielāku finansējumu izglītības iekļaušanas veicināšanai;

49. atzinīgi vērtē Eiropas Garantijas bērniem[60] uzraudzības sistēmas neseno atjaunināšanu un jaunu rādītāju iekļaušanu sistēmā, lai uzlabotu šā instrumenta īstenošanas progresa dalībvalstīs uzraudzības efektivitāti; uzsver, ka datu vākšanas un uzraudzības sistēmām ir svarīga nozīme, lai izprastu šķēršļus, ar kuriem saskaras neaizsargāti bērni, un lai nodrošinātu pielāgotus intervences pasākumus un resursu piešķiršanu; aicina Sociālās aizsardzības komiteju turpināt darbu, lai uzlabotu uzraudzības sistēmu nolūkā

Sociālās aizsardzības komiteja, „Update of the monitoring framework for the European Child Guarantee (Autumn 2025)”, 2026. gada 4. februāris, https://webgate.ec.europa.eu/circabc-ewpp/ui/group/bab664d7-1188-47b2-9fa6-869902320ba2/library/d7064b47-8a07-47b6-8d9f-0dc08849f2b7/details.

saglabāt tās atbilstību un novērst atlikušās datu nepilnības, un aicina dalībvalstis izmantot šo vienoto uzraudzības sistēmu, vienlaikus pielāgojot to saviem konkrētajiem apstākļiem saistībā ar bērnu nabadzību;

50. uzsver pēcskolas aprūpes nozīmi, kā arī priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas apkarošanas nozīmi; uzskata, ka nabadzības novēršanas stratēģija ir iespēja veicināt pirmsskolas izglītības un aprūpes pakalpojumu kvalitātes uzlabošanu, nodrošinot atbilstošus finanšu un cilvēkresursus, apmācot darbiniekus, uzlabojot agrīnās brīdināšanas sistēmas un īstenojot pasākumus pedagoģiskās kvalitātes, piemēram, lasītprasmes un rēķināšanas prasmju, novērtēšanai un nepārtrauktai uzlabošanai, lai nodrošinātu bērnu vispārēju attīstību; uzsver, cik svarīgi ir novērst pastāvošās nepilnības funkcionālajā lasītprasmē un rēķināšanas prasmē, veicot mērķorientētas intervences formālās un neformālās izglītības vidē, lai mazinātu būtiskus šķēršļus nabadzības pārvarēšanai;

51. aicina Komisiju nodrošināt, lai Eiropas Garantijai bērniem tiktu piešķirts būtisks atsevišķs budžets, kas tiktu īstenots, izmantojot ESF+, lai reaģētu uz pieaugošajām bērnu nabadzības un sociālās atstumtības problēmām, un lai dalībvalstis vismaz 5 % no ESF+ līdzekļiem piešķirtu konkrētiem projektiem un strukturāliem ieguldījumiem bērnu nabadzības apkarošanai, vismaz 10 % paredzot dalībvalstīm, kurās bērnu nabadzības un sociālās atstumtības līmenis pārsniedz ES vidējo rādītāju; uzsver, ka šis ieguldījums nākamajā paaudzē papildus bērnu labklājības nodrošināšanai ir pamatots ieguldījums, kas novērstu turpmākas sabiedrības izmaksas[61]; uzsver, ka šo līdzekļu izmantošanai jābūt pārredzamai un to plānošanā, īstenošanā un novērtēšanā ir jāiesaista sociālās organizācijas;

52. vēlreiz aicina Komisiju saistībā ar Eiropas pusgadu un konkrētām valstīm adresētajiem ieteikumiem rūpīgi uzraudzīt Eiropas Garantijas bērniem īstenošanu visās dalībvalstīs; uzskata, ka konkrētām valstīm adresētajos ieteikumos būtu jāņem vērā dalībvalstu budžetu atbilstība ESF+ regulā izklāstītajai prasībai par minimālo piešķīrumu bērnu nabadzības novēršanai;

53. mudina dalībvalstis nodrošināt kvalitatīvu bērnu aprūpi, kas ir pieejama ikvienam, lai atbalstītu pirmsskolas izglītību un aprūpi kā būtiskus virzītājspēkus nabadzības apburtā loka pārtraukšanā un vecāku līdzdalības palielināšanā darba tirgū, atzīstot, ka aprūpes pienākumi nesamērīgi gulstas uz sievietēm;

54. aicina dalībvalstis savās sociālās aizsardzības sistēmās nodrošināt uz bērniem orientētu pieeju un stiprināt tās, sniedzot īpašus pabalstus bērniem, kuriem tie ir nepieciešami, lai atbalstītu viņu attīstību un

---

61 Eiropas Komisija, “Update of the EU framework for monitoring the implementation of the European Child Guarantee”, 2025. gada 2. jūnijs.

labklājību, piemēram, bērnu pabalstus, skolas maltītes un izmaksu samazināšanas programmas kultūras, sporta, atpūtas un ārpusklases aktivitātēm;

55. uzsver, ka bērni, kurus skārusi nabadzība un sociālā atstumtība, saskaras ar grūtībām dažādās attīstības jomās; šajā sakarā uzsver daudznozaru pieejas nozīmi, kurā visas attiecīgās ieinteresētās personas sadarbojas, lai izstrādātu integrētu stratēģiju grūtību apzināšanai un nevienlīdzības novēršanai bērnībā, nodrošinot bērnu aizsardzības un ģimenes atbalsta pakalpojumus; uzsver, ka dažiem bērniem un viņu ģimenēm, kuras skārusi nabadzība, var būt nepieciešams īpašs atbalsts, piemēram, no logopēdiem, oftalmologiem, psihologiem, ergoterapeitiem un uztura speciālistiem; aicina nabadzības novēršanas stratēģijā aktīvi veicināt partnerības starp izglītības, veselības aprūpes un sociālajiem dienestiem, lai atvieglotu piekļuvi aprūpei un informācijas apmaiņu starp dienestiem, lai uzlabotu integrētus atbalsta un koordinācijas mehānismus bērniem, kuriem tas ir nepieciešams;

56. aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt ikviena bērna tiesības uz ģimenes dzīvi, kas nozīmē, ka nabadzība, nestabila mājokļa situācija vai piekļuves trūkums atbilstošiem sabiedriskajiem pakalpojumiem nekad netiek izmantoti kā vienīgais iemesls bērnu ievietošanai aprūpes iestādē; iesaka dalībvalstīm izstrādāt valsti profilakses stratēģijas un proaktīvas sociālās politikas nostādnes, lai nepieļautu bērnu nošķiršanu no viņu ģimenes vides; aicina dalībvalstis nodrošināt, lai bērnu un jauniešu ievietošana aprūpes iestādēs tiktu uzskatīta par galējo līdzekli, un ieguldīt drošās bērnu un jauniešu aprūpes sistēmās, lai atvieglotu pāreju no aprūpes iestādēs uz aprūpi ģimenē un kopienā; iesaka dalībvalstīm izstrādāt un ieviest uzraudzības mehānismus, lai identificētu ar nabadzību saistītu ģimeņu atšķiršanu;

57. atgādina par ES mērķi virzīties no aprūpes iestādēs uz kopienā vai ģimenē balstītu aprūpi; atzīst nabadzības apkarošanas stratēģijas sniegto iespēju veidot saikni ar Eiropas Garantiju bērniem, jo īpaši ar pasākumiem, kas paredzēti, lai atbalstītu mērķa grupu – aprūpes iestādēs esošus bērnus; aicina dalībvalstis pilnībā izmantot ESF+ līdzekļus, kā arī citus attiecīgus Eiropas un valstu fondus, lai pabeigtu deinstitucionalizācijas procesu un nodrošinātu, ka bērni var dzīvot ģimenes vai kopienas vidē;

58. nosoda visu veidu pret bērniem vērstu vardarbību, ļaunprātīgu izmantošanu, ekspluatāciju un nevērību; aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt ieguldījumus bērnu aizsardzības sistēmās, cita starpā novēršot vardarbību pret bērniem un bērnu vidū, piemēram, kibervardarbību un iebiedēšanu, jo īpaši ja tā balstās uz sociālekonomiskiem iemesliem un skar neaizsargātus bērnus, lai veicinātu paraugprakses apmaiņu šajā jomā ar mērķi izskaust vardarbību un aizskaršanu;

Cīņa pret nabadzību, palielinot demokrātisku līdzdalību

59. aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt atbilstošus, efektīvus un pārredzamus mehānismus, lai veicinātu cilvēku ar dzīves pieredzi nabadzībā jēgpilnu un nepārtrauktu līdzdalību visos politikas veidošanas posmos, tostarp tādu politikas nostādņu izstrādē, īstenošanā un novērtēšanā, kas ietekmē nabadzībā dzīvojošos cilvēkus, un lai tie ietu roku rokā ar metodiku un spēju veidošanu, kas ļautu šādai līdzdalībai notikt, rezultātā nodrošinot kopīgu radīšanu, nevis tikai konsultācijas, saskaņā ar principu "neko saistībā ar mums bez mūsu ziņas";

60. iesaka rīkot ikgadēju konferenci, lai novērtētu nabadzības novēršanas stratēģijas īstenošanu, un tajā paredzēt plašu un daudzveidīgu dalībnieku sastāvu, ietverot cilvēkus, kas reāli saskaras ar nabadzību, jo īpaši sievietes; uzsver, ka konferencei būtu jāveicina ES oficiālā nabadzības novēršanas stratēģijas uzraudzība, nodrošinot telpu progresa pārskatīšanai, ņemot vērā skaidrus kritērijus un rādītājus; šajā sakarā aicina aktīvi atbalstīt to cilvēku tiešu līdzdalību, kuri ir piedzīvojuši nabadzību, un atzīt to par būtisku nabadzības novēršanas stratēģijas faktiskās ietekmes novērtēšanā;

61. atzīst dažādu sociālo organizāciju, arī bezpeļņas organizāciju, nozīmi cīņā pret nabadzību un tās novēršanā, kā arī šo organizāciju lomu nabadzības novēršanā, un uzsver nepieciešamību tās jēgpilni iesaistīt un palielināt resursus, kas piešķirti to darba atbalstam;

Pareiza iestāžu koordinācija un pārvaldība

62. uzsver, ka nabadzības novēršanas stratēģijas panākumi būs atkarīgi arī no starpnozaru pieejas un atbilstoša finansējuma, kā arī no pienācīgas horizontālas un daudzlīmeņu koordinācijas starp visiem pārvaldības un lēmumu pieņemšanas līmeņiem, kas iesaistīti tās īstenošanā; atkārtoti uzsver nepieciešamību visaptveroši integrēt nabadzības novēršanas stratēģiju visās attiecīgajās politikas jomās, lai nodrošinātu konsekvenci, ietekmi un ilgtermiņa ilgtspējību;

63. uzskata, ka saskaņā ar subsidiaritātes principu būtu pienācīgi jānosaka ES, dalībvalstu un reģionālā līmeņa pienākumu apjoms nabadzības izskaušanas mērķa sasniegšanai;

64. aicina Komisiju ieviest horizontālu principu nabadzības novēršanas stratēģijā, kas prasītu, lai visās attiecīgajās ES nozaru politikas jomās tiktu īstenots *ex ante* ietekmes novērtējums par nabadzību un nevienlīdzību, cita starpā izmantojot distributīvās ietekmes novērtējumus[62], īpašu uzmanību pievēršot ietekmei uz tiem, kuriem draud vislielākais sociālās atstumtības un ārkārtējas nabadzības

---

62 Komisijas 2022. gada 28. septembra paziņojums "Labāka dalībvalstu rīcībpolitiku distributīvās ietekmes novērtēšana" (COM(2022)0494).

risks;

65. uzsver, ka ES ir jāturpina koncentrēties uz cīņu pret bezpajumtniecību, ārkārtēju nabadzību un sociālo atstumtību, sniedzot atbilstošu finansiālu atbalstu, veicinot savstarpēju mācīšanos no dalībvalstu stratēģijām un pieredzes un izveidojot sistemātisku pieeju progresa un veikto pasākumu efektivitātes uzraudzībai;

66. atgādina, ka nabadzības vai sociālās atstumtības riska (*AROPE*) rādītājs neaptver nabadzības pamatcēloņus, jo īpaši neietverot personas, kas dzīvo ārpus privātām mājsaimniecībām, nabadzības kvalitatīvos aspektus un dzīves pieredzi ar marginalizāciju; uzsver, ka nabadzība ir kas vairāk nekā tikai nepietiekami ienākumi vai materiālā nenodrošinātība; aicina Sociālās aizsardzības komiteju sadarboties ar attiecīgajām ieinteresētajām personām, lai atjaunotu *AROPE* statistikas mērījumus nolūkā tos paplašināt, virzoties uz spēcīgāku, dezagregētu un daudzdimensionālāku nabadzības un sociālās atstumtības redzējumu;

67. uzsver, ka nabadzības novēršanas stratēģija dos rezultātus tikai tad, ja to papildinās atbilstošs finansējums ES un valstu līmenī; uzstāj uz nepieciešamību aizsargāt un stiprināt kohēzijas politiku, lai saskaņā ar nākamo DFS turpinātu atbalstīt ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju un apkarotu asimetriju starp ES dalībvalstīm un to iekšienē; šajā sakarā aicina piešķirt atbilstošu un norobežotu finansējumu, lai stiprinātu politikas nostādnes, kas veicina nabadzības izskaušanu, ietverot mērķorientētu atbalstu marginalizētām un neaizsargātām grupām; uzsver ESF+ būtisko lomu sociālās iekļaušanas veicināšanā un nabadzības apkarošanā, jo īpaši sniedzot palīdzību vistrūcīgākajām personām un īstenojot Eiropas Garantiju bērniem, kā arī Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) un Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda lomu šajā kontekstā; uzsver, cik svarīgi ir optimizēt ES līdzekļu, tostarp Atveseļošanas un noturības mehānisma, izmantošanu, lai finansētu konkrētus nabadzības novēršanas pasākumus, piemēram, cenas ziņā pieejamu un energoefektīvu mājokli, piekļuvi kvalitatīvai pirmsskolas izglītībai un aprūpei, piemēram, izmantojot ES skolu apgādes programmu, pieejamu sabiedrisko transportu un mērķorientētu enerģētikas atbalstu mājsaimniecībām ar zemiem ienākumiem; uzsver, ka ir jānodrošina līdzekļu mērķtiecīga un pietiekami nodrošināta piešķiršana pārtikas bankām, kas sniedz materiālo atbalstu, tostarp pārtikas palīdzību, lai tām būtu pienācīgas darbības spējas un spēja ātri reaģēt uz pieaugošo nenodrošinātību ar pārtiku un materiālo nenodrošinātību; uzsver, ka šāds atbalsts ir jāpapildina ar papildu pasākumiem, kas veicina sociālo iekļaušanu un izkļūšanu no nabadzības saskaņā ar ESF+ noteikumiem;

68. atgādina par tematiskajiem veicinošajiem nosacījumiem, kas piemērojami ERAF, ESF+ un Kohēzijas fondam un izklāstīti

IV pielikumā Eiropas Parlamenta Regulā (ES) 2021/1060[63], ar ko paredz kopīgus noteikumus šiem fondiem, jo īpaši 4.4. veicinošais nosacījums "Valsts stratēģiskā politikas sistēma sociālajai iekļaušanai un nabadzības mazināšanai"; uzsver, cik svarīgi ir sasaistīt nabadzības novēršanas stratēģiju un tās finansējumu ar iepriekš definētajiem konkrētajiem mērķiem; aicina Komisiju un Padomi nodrošināt, lai ERAF un ESF+ kopīgie noteikumi labāk atspoguļotu šos konkrētos mērķus, un iekļaut nabadzības novēršanas stratēģiju nākamajā DFS, kā arī dzimumu līdztiesības integrēšanu;

69. atgādina, ka enerģija un transports ir cita starpā galvenie pamatpakalpojumi, kuriem ikvienam vajadzētu būt piekļuvei, tāpēc uzstāj, ka īpaša uzmanība ir jāpievērš sociālā klimata plāniem, kas dalībvalstīm ir jāizstrādā un jāīsteno Sociālā klimata fonda ietvaros, ieguldot energoefektivitātē, mājokļu renovācijā, kā arī atjaunīgo energoresursu un transporta sistēmu piekļūstamībā un cenas pieejamības nodrošināšanā; aicina dalībvalstis aktīvi iesaistīt cilvēkus no neaizsargātām situācijām, lai atbalsts varētu efektīvi sasniegt tos, kuriem tas visvairāk nepieciešams; aicina dalībvalstis apmainīties ar paraugpraksi cīņā pret enerģētisko nabadzību, piemēram, runājot par enerģijas kuponiem un enerģijas cenu regulēšanu;

70. uzsver, ka ES līdzekļi vietējā līmenī un organizācijām ar mazākiem tehniskajiem resursiem ir grūti pieejami to sarežģītības dēļ; uzsver nepieciešamību vienkāršot ES finansēšanas mehānismu īstenošanu un kārtību, kādā šie līdzekļi tiek piešķirti galīgajiem saņēmējiem, kā arī apmācīt attiecīgo valsts iestāžu un organizāciju darbiniekus; uzsver, ka saskaņā ar ESF+ regulu ir jāturpina līdzfinansējuma likme vistrūcīgāko personu atbalstam un ka tai arī turpmāk jābūt 90 % vai tamlīdzīgai, lai šim finansējumam varētu vieglāk piekļūt programmas un darbības, kas paredzētas nabadzības izskaušanas veicināšanai;

°

° °

71. uzdod priekšsēdētājai šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai.

---

63 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1060 (2021. gada 24. jūnijs), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu Plus, Kohēzijas fondu, Taisnīgas pārkārtošanās fondu un Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondu un finanšu noteikumus attiecībā uz tiem un uz Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu, Iekšējās drošības fondu un Finansiāla atbalsta instrumentu robežu pārvaldībai un vīzu politikai (OV L 231, 30.6.2021., 159. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).